CELJSKI tednik

CELJE, 6. NOVEMBRA 1959
Leto X., štev. 44

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

LIST IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE »CELJSKI TISK«
DIREKTOR IVAN MELIK-GOJMIR

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO

Uredništvo: Celje, Titov trg 5 — poštni predal 16 — telefon 25-23 in 24-23 — uprava: Celje, Trg V. kongresa 3 — poštni predal 152 — telefon 23-75 in 20-89 — tekoči račun pri Komunalni banki Celje 603-70-1-656 — izhaja o petkih — letna naročnina 500, polletna 250, četrtletna 125 din — posamezna številka 15 din — rokopisov ne vračamo.
POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI.

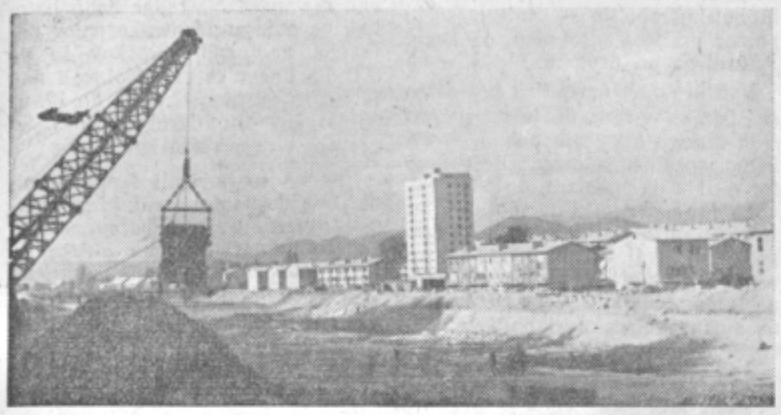

Regulacija Savinje v 7. etapi

Zaradi nadvse ugodnega vremena pa tudi močne mehanizacije, s katero razpolaga podjetje za urejanje vodnih potov »Hidrotehna« iz Zagreba, potekajo dela pri regulaciji sedme etape Savinje zadovoljivo. Po predvidenih načrtih naj bi se regulacija sedme etape, to je od cestnega mostu pa do izliva Ložnice v Savinjo, končala v novembru prihodnjega leta. Letošnja dela pa so predvidena do mostu na Otoku. Predračunska vsota za regulacijo te etape znaša okoli 460 milijonov dinarjev.

Nova najemnina za stanovanja v Celju

Ni naključje, da se naši državljani zadnji čas čedalje bolj zanimajo za nove ukrepe s področja stanovanjske problematike. Če smo doslej govorili le o nujnosti novih zakonov, ki bodo urejali gradnjo stanovanj in podobno, če smo se doslej seznanjali z nekaterimi načelnimi političnimi problemi in stališči, ki se kažejo pri praktični izvedbi postavljenih nalog — o teh bomo morali še govoriti in jih pojasnjevati — potem je razumljivo tudi to, da se naši ljudje med drugim zanimajo še za višino novih stanovanjskih najemnin. Pri vsem tem je treba že takoj na začetku povedati, da zakonitih predpisov, ki bodo urejali ta problem, še ni, temveč, da bo o njih sklepala Zvezna ljudska skupščina na svojem prihodnjem zasedanju 20. novembra. Na dnevnem redu tega zasedanja je namreč tudi zakon o finansiranju stanovanjske izgradnje in s tem v zvezi vrsta predpisov, s katerimi bo ta graditev urejena.

Navzlic temu pa so znani že nekateri okvirni pokazatelji o novi najemnini za stanovanja. Kot rečeno, gre tudi v celjskem primeru le za osnutke, ali točneje povedano za nekatere izračune, ki jih je dala nedavna anketa, ki so jo pristojni organi izvedli predvsem na zahtevo Stalne konference mest. S temi podatki so bili pred kratkim seznanjeni tudi ljudski poslanci, nadalje zastopniki občinskih in okrajnih političnih organizacij ter prav tako predstavniki gospodarskih podjetij.

Iz teh številk povzemamo, da imamo na območju bivše celjske mestne občine vsega skupaj 7.765 stanovanj, katerih skupna površina znaša 380.634 kvadratnih metrov ali v povprečju okoli 49 kvadratnih metrov za eno stanovanje. Povprečna najemnina za kvadratni meter stanovanjske površine pa znaša na istem območju 15.33 dinarjev. Ko pa so pristojni činitelji izvedli poskusno ocenjevanje določenih tipov stanovanj in izračunali zanje novo najemnino po doslej znanih kriterijih, so prišli do zaključka, da bi se v povprečju povečala najemnina za kvadratni meter stanovanjske površine na 42.10 dinarjev. Torej v povprečju; v praksi pa bi se ti razponi povečali in tudi pomanjšali. Ta izračun pa nam hkrati pove, da bi bile nove najemnine v povprečju za 170% večje od sedanjih, oziroma da bi pri izračunu nove najemnine obveljal faktor 2.7 na sedanjo odškodnino za uporabo stanovanja.

Nekoliko drugačne pa so številke, ki se nanašajo na velenjsko-šoštanjsko območje. Tu imajo vsega skupaj 1.946 stanovanj, katerih površina znaša 103.730 kvadratnih metrov, oziroma približno 52 kvadratnih metrov za eno stanovanje. Zdaj znaša povprečna najemnina za kvadratni meter stanovanja 16.14 dinarjev, po novih izračunih pa naj bi se v povprečju povečala na 50.89 dinarjev, torej za več kot na ožjem celjskem območju. Ta razlika je utemeljena s precejšnjim številom novih stanovanj v mestu ob Paki.

Po teh okvirnih pokazateljih naj bi se najemnina za vsa stanovanja v Celju povečala od 5,834.000 na 16,653.000 dinarjev, na velenjsko-šoštanjskem območju pa od 1,675.000 na 5,280.000 dinarjev.

Za konec še to: to so le približne številke in približni izračuni. Skratka, to so le ugibanja. Dokončne številke bodo znane šele po zasedanju Zvezne ljudske skupščine. Ne glede na to pa lahko že zdaj ugotovimo, da čaka pristojne občinske organe še veliko dela. Po sprejemu zakona o finansiranju stanovanjske izgradnje bodo morali namreč sestaviti posebne strokovne komisije, ki bodo ocenile vsa stanovanja po novih kriterijih. To bo ogromno in zahtevno delo, v katerem se bo morala uveljaviti dosledna enotnost. Šele ko bo opravljeno to delo, bomo prišli do novih izračunov stanovanjskih najemnin.

Posvet o stanovanjskih in gospodarskih vprašanjih

Pod vodstvom tovariša Franca Simoniča so se pred dnevi sestali republiški in zvezni poslanci z območja celjskega okraja. Posvetu so prisostvovali tudi predsedniki občinskih odborov SZDL in zastopniki gospodarskih organizacij. V osrednji točki dnevnega reda so obravnavali nekatera vprašanja s področja stanovanjske izgradnje, novih ekonomskih najemnin in podobno. Zraven tega so govorili še o gospodarskih problemih, zlasti v zvezi z izpolnitvijo petletnega načrta gospodarskega razvoja v štirih letih. Pri tem so še posebej opozorili na važnost rekonstrukcij in modernizacije proizvodnih obratov.

Žalne svečanosti na dan mrtvih

V vseh krajih naše ožje in širše domovine so bile na dan mrtvih žalne svečanosti, ki so jih predvsem pripravljale organizacije Zveze borcev. Osrednja komemoracija v Celju je bila pred spomenikom NOB na Šlandrovem trgu, kjer je imel spominski govor prof. Emil Klinc. Sodelovali so še Komorni zbor, godba na pihala »France Prešeren«, mladinci v zborni recitaciji ter član Celjskega gledališča Sandi Krošl. Po komemoraciji na Šlandrovem trgu so bile enake svečanosti še pred spominsko ploščo na Trgu svobode, v Starem piskru itd.

Veliko število ljudi se je prvega novembra zbralo tudi pri grobnicah talcev v Frankolovem.

PREBOLD

Gledališka družina pri DPD Svoboda Prebold pripravlja zahtevno dramo češkega pisatelja MATI, ki bo prvo odigrano delo v novem domu KZ Prebold.

Z RAZŠIRJENE SEJE GLAVNEGA ODBORA SZDL SLOVENIJE

Stanovanjska reforma

je sestavni del našega socialističnega razvoja

V ponedeljek dopoldne je bil v prostorih Ljudske skupščine LRS razširjeni plenum Glavnega odbora SZDL Slovenije. Na njem so razpravljali o nalogah SZDL pri uvedbi novega načina finansiranja uporabe in graditve stanovanj. Referat o tej temi je imel član predsedstva Glavnega odbora SZDL Slovenije tovariš Stane Kavčič.

V svojem govoru je tovariš Stane Kavčič poudaril, da stanovanjske reforme ni treba pojasnjevati toliko s praktično-tehničnega stališča, temveč je treba razložiti, da je ta reforma pravzaprav sestavni del našega celotnega ekonomskega razvoja naše celotne koncepcije socialističnega razvoja.

Tovariš Stane Kavčič je med drugim dejal:

Danes se nihče ne razburja, če ima nekdo denar, pa si kupi boljšo obleko kot nekdo drugi, ki ima manj denarja, pa si kupi slabšo obleko. Tako je tudi glede vseh ostalih artiklov Smatra pa se, da če je nekdo več zaslužil in ima na osnovi tega zaslužka lahko boljše in dražje stanovanje, kot nekdo, ki ima manj zaslužka, pa ne more imeti tega stanovanja, da pa tu stvar ni v redu, da bi tu že morala družba intervenirati. Te ideje zelo prihajajo navzkriž z nekimi osnovnimi postavkami predvidenih stanovanjskih reform. Naj navedemo samo nekatere od teh postavk.

DO KOD JE POTREBNA DRUŽBENA INTERVENCIJA

Prvič, kdo bo lahko dobil večje in boljše stanovanje? Tisti, ki bo zato pripravljen in sposoben plačati večjo ceno Dalje, kdo bo dobil večjo predpravico pri novem stanovanju? Tisti, ki bo ponudil večje ugodnosti, ki bo ponudil večje predplačilo, torej zopet tisti, ki razpolaga z večjimi materialnimi sredstvi. Dalje, kdo bo lahko dobil kredit za zidanje novih stanovanj? Tisti, ki bo ponudil najbolj ugodne pogoje: zopet kriterij popolnoma drugi, kot pa je bil do zdaj v veljavi. Dalje, zakaj 6,5% kot proporcionalni ekvivalent? To v skrajni liniji pomeni, da tisti, ki ima večjo plačo, v absolutni vsoti dobi več kot tisti, ki ima manjšo plačo. Torej zopet, skoraj bi rekel, neka »nepravičnost« itd.!

V zvezi s tem se pravzaprav slišijo med našimi ljudmi, celo med našim aktivom in v industrijskih centrih in mestih glavne pripombe, odnosno se kaže glavno nerazumevanje bistva celotnih predvidenih sprememb in celotne intencije pravzaprav družbenega razvoja, ki je konec koncev moral in je prav, da je posegel tudi na stanovanjsko področje.

Tu se postavlja vprašanje, ali je potrebna na stanovanjskem področju družbena intervencija? Jasna stvar, da je družbena intervencija tu potrebna. Ampak, treba je videti, do kod je potrebna. Družba je dolžna intervenirati samo v tej smeri, da prepreči, da bi stanovanjska lastnina ali pa stanovanjska posest postala pridobitna za tistega, ki jo ima. Ona mora preprečiti družbeno rento, ki bi jo nekdo iz tega naslova dobival. To je z nacionalizacijo stanovanjskih zgradb in s celotno dosedanjo pozitivno zakonodajo doseženo.

V okviru tega pa seveda morajo

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sindikalne organizacije in delavski sveti pred važnimi nalogami

Tovariš Edvard Kardelj je pred dnevi na velikem zborovanju v Mariboru govoril o velikih uspehih, ki smo jih dosegli v razmeroma kratkem času na področju gospodarskega razvoja in družbenega upravljanja.

Čeprav napredek ni enakomeren, je dejal tovariš Kardelj, **in marsikdaj ni zadovoljiv tudi s stališča obstoječih možnosti, čeprav nas pogosto ovirajo stare navade in metode, ostanki gosposkega odnosa do delovnega človeka in zastarele miselnosti itd., vendar lahko trdimo, da ni področja, na katerem ne bi bile bolj ali manj izdelane socialistične koncepcije nadaljnjega razvoja in na katerem ne bi bili v tej smeri doseženi vsaj začetni rezultati.**

Da bi dosegli še večje uspehe v našem gospodarskem in političnem sistemu ter da bi mehanizem družbenega samoupravljanja zaživel z vso svojo demokratično in humanistično vsebino, se je treba nenehno in vztrajno boriti. Zato so tudi sindikalni forumi v celjskem okraju, okrajni in občinski sindikalni sveti, v zadnjem času posvetili tem vprašanjem, še posebej pa novemu načinu nagrajevanja, precejšnjo pozornost.

Že ugotovitve Občinskega sindikalnega sveta v Celju, ki so sicer dokaj ugodne, saj se je nagrajevanje po delu in delovnem učinku znatno povečalo, kažejo na nekatere pomanjkljivosti, katerim bodo morale sindikalne podružnice in delavski sveti v podjetjih prisluhniti, če hočemo z novim sistemom čim hitreje prebiti nove poti socialističnemu napredku, kot je dejal tovariš Kardelj v Mariboru.

Osnovno je, da bodo v naših podjetjih nenehno spremljali nov način nagrajevanja ter vedno bolj uveljavljali način rentabilnejšega poslovanja. Uspehi v ekonomičnosti proizvodnje bodo tem večji, čim bolj bodo v podjetjih svoj sistem nagrajevanja prilagodili sodobnim oblikam nagrajevanja po delu in delovnem učinku. Za stimulativnejše nagrajevanje pa je važno, da bodo v podjetjih čimprej ustanovili službo organizacije dela in v njej zaposlili strokovnjake, ki bodo proučevali sistem nagrajevanja. Pri tem bodo podjetjem v veliko pomoč zavodi, ki se bavijo s proučevanjem organizacije dela.

Sindikalne organizacije in delavski sveti v podjetjih bodo morali **analizirati nesorazmerja med porastom dohodka in sredstvi za osebne dohodke, zlasti pa nesorazmerja v zvezi s porastom produktivnosti ter samokritično sprejeti ustrezne ukrepe za hitrejšo rast produktivnosti dela.** V kolektivih, kjer sistem nagrajevanja sloni na osebni ocenitvi posameznikov, pa bodo morali **preiti** na uporabo bolj objektivnih meril **nagrajevanja,** saj je praksa osebnega ocenjevanja dokaj problematična.

Sindikalne podružnice in organi delavskega upravljanja tudi ne smejo dopustiti, da **bi se sistem nagrajevanja birokratsko izvajal, hkrati**

(Nadaljevanje na 3. strani)

VREME V NASLEDNJIH DNEH

ZA ČAS OD 6. NOVEMBRA DO 15. NOVEMBRA:

Okrog 8. novembra poslabšanje s krajevnimi padavinami, sicer bo suho vreme prevladovalo približno do 10. novembra.

V nadaljnjem poteku bo prevladovalo deževno vreme. Vmesno izboljšanje ne bo trajalo več kot en dan. — Sredi novembra ohladitev.

Stanko Lorger najboljši atlet Jugoslavije

MED DESETORICO NAJBOLJŠIH — TRIJE CELJANI

Kakor že nekaj let zapovrstjo, tako je tudi letos redakcija »Narodnega sporta« iz Zagreba sestavila lestvico najboljših jugoslovanskih atletov. Kot lani, tako je tudi letos na njenem vrhu član AD Kladivar Stanko Lorger. Ostala mesta za njim pa zavzemajo: 2. Viktor Šnajder (Mladost, Zagreb), prvak Balkana na 400 in državni rekorder na 200 metrov, 3. Krešo Račič (Partizan, Beograd), kladivo (63,85), 4. Dako Radoševič (Sarajevo), disk (54,11) in krogla (16,28 m), 5. Roman Lešek (Kladivar), 6. Jože Brodnik (Kladivar), 7. Djani Kovač (Split) — rekorder v teku na 400 metrov čez zapreke s 53.3 sekunde, 8. Franjo Škrinjar (Dinamo, Zagreb), petkratni prvak Balkana v maratonu, 9. Franc Hafner (Ljubljana), za tek na 3000 metrov čez zapreke v času 8:57.6, kar je drugi rezultat pri nas na tej progi sploh, in 10. Mirko Kuzmanovič (Crvena zvezda), skok ob palici (4,35 m).

Uvrstitev Stanka Lorgerja na čelo najboljših jugoslovanskih atletov je razumljiva in nesporna. Tako je Lorger letos izenačil državni rekord v teku na 100 metrov v času 10.4, progo 110 metrov čez ovire pa je pretekel v 13.9 sekunde. Zraven tega je zmagal na memorialu Kosoczinskega v Varšavi, osvojil zlato medaljo na univerziadi v Turinu, zmagal na predolimpijskem mitingu v Rimu, postal dvakratni prvak Balkana itd.

Za peto mesto Leška ni bil odločilen samo državni rekord pri skoku ob palici (4,42 metra), temveč tudi nekaj ostalih odličnih rezultatov: 100 metrov v času 10.5, 200 metrov — 21.7, skok v daljino — 7,43 metra itd.

Brodnik je letos nastopil samo na dveh večjih mitingih. Na Balkanskih igrah je zasedel drugo mesto v deseteroboju z odličnim rezultatom 6954 točk, zraven tega pa je prepričljivo zmagal še na Sredozemskih igrah v Beyrouthu.

V ožji izbor za sestavo lestvice najboljših jugoslovanskih atletov v letošnjem letu je prišel tudi četrti član AD Kladivar Miro Kolnik.

Zanimiv je tudi pogled v dosedanje lestvice najboljših jugoslovanskih atletov in na razvrstitev celjskih atletov v njih: 1956: 1. Mihalič, 3. Lorger, 9. Vipotnik. 1957: 1. Mihalič, 2. Lorger, 6. Lešek. 1958: 1. Lorger, 7. Lešek, 9. Važič.

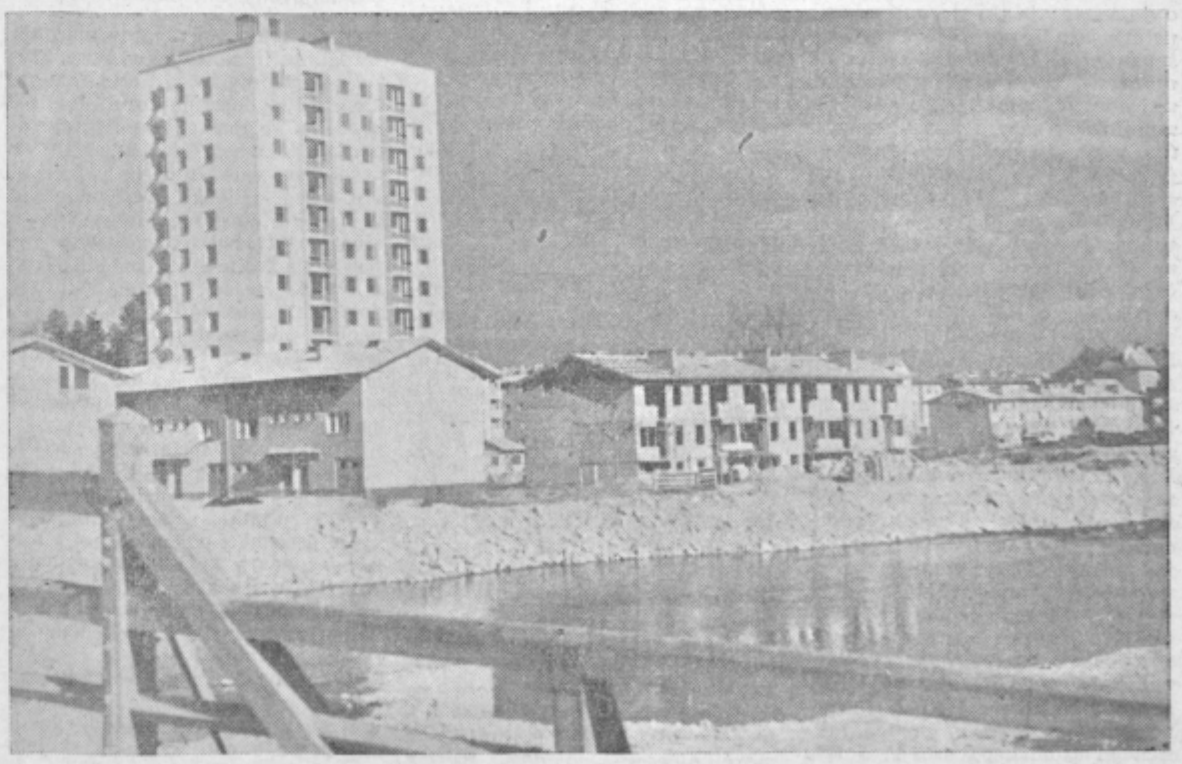

Prvi celjski nebotičnik je že sprejel svoje stanovalce. Vselitev je bila izvršena po določenem vrstnem in časovnem razporedu. V tistih dnevih pa ni manjkalo niti nevšečnosti. Tako so imeli že prvo »poplavo«, ki je nastala zaradi odprte vodovodne pipe in slabega odtoka vode. Škoda je precejšnja. Navzlic temu pa pomeni izročitev prvega celjskega nebotičnika svojemu namenu kar velik dogodek.

ZASEDANJE OBEH ZBOROV LJUDSKEGA ODBORA CELJSKE OBČINE

Živahna seja - koristni zaključki

Ce bi hoteli v nekaj besedah oceniti zadnjo sejo ljudskega odbora celjske občine, v petek, 30. oktobra, ki sta se je med gosti udeležila tudi ljudska poslanca **Franc Leskošek-Luka** in **Stane Sotlar**, potem bi morali dejati, da je bila nadvse živahna in da so odborniki sprejeli prenekatere koristne zaključke. Primer — navadno so sprejemali predloge o dajanju poroštvenih izjav brez posebnih debat, tokrat pa niso hoteli samo vedeti, zakaj bo denar porabljen in podobno, temveč so celo dvema gospodarskima organizacijama (finomehaniki pri »Idru« ter komunalnemu podjetju Plinarna-vodovod) odklonili poroštveni izjavi in jima naročili, da pripravita kompleksna načrta o rekonstrukcijah, modernizacijah, razširitvah in slično. To naročilo je bilo predvsem namenjeno »Idru«.

Na predlog sveta za družbeni plan in finance so odborniki zavrnili tudi prošnjo trgovskega podjetja »Volne« v Celju, ki se je zavzemalo za oprostitev plačevanja razlike prispevka iz dohodka v občinski investicijski sklad in nadalje za povečanje tarifnih postavk za 2% tistim osebam, ki v dveh letih niso izostali od dela. Zato pa sta oba zbora sprejela predlog o dodelitvi stavbe v upravljanje društvu upokojencev.

Na dnevnem redu ločenih zasedanj je bila tudi združitev nekaterih trgovskih podjetij, oziroma trgovin v Celju. Vendar tudi ta predlog ni naletel na razumevanje. Odborniki so se sicer v načelu strinjali s predvideno reorganizacijo špecerijskih trgovin na območju celjske občine, ki predvideva šest podjetij, od katerih bi vsako imelo po več poslovalnic, toda navzlic temu so naročili svetu za blagovni promet in tržišče, da naj pripravi predlog in načrt o bodočem delu, preosnovi, združitvi, razdelitvi in specializaciji vseh trgovin in ne samo špecerijskih. Skratka, odborniki hočejo vedeti, kako bo v bodoče izgledala celotna trgovska mreža na občinskem območju.

Na predlog sveta za obrt so potrdili ustanovitev servisne delavnice za popravilo tehtnic. Prvotni predlog pa so razširili v toliko, da so dali tej delavnici večji delokrog in sklenili, da naj razen tehtnic popravlja tudi gospodinjske in druge tovrstne stroje. Prav tako so menili, da naj se uredijo odnosi med tovarno tehtnic in to delavnico, kajti mnogi so bili mnenja, da bi morala takšna delavnica delati v sklopu matičnega podjetja.

Medtem, ko so odborniki potrdili ustanovitev delavnice za izdelovanje otroške konfekcije »Mojca« in hkrati naročili ljudskemu odboru, da nudi novemu obratu vso pomoč, so potrdili likvidacijo trgovine v Šmartnem v Rožni dolini, ki je zašla v resne težave predvsem zaradi nevestnega odnosa poslovodkinje do dela in trgovine. Odslej bo ta trgovina poslovala v sklopu trgovskega podjetja Potrošnik v Vojniku. In končno — potrdili so še likvidacijo čevljarske delavnice na Teharjih.

Na seji je bilo tudi poročilo mandatno imunitetne komisije o poteku nadomestnih volitev v 21. volilni enoti zbora proizvajalcev, ki zajema papirnico v Višnji vasi. Pri volitvah je med dvema kandidatoma dobil največ glasov Alojz Vinder, ki je takoj po potrditvi mandata tudi zaprisegel.

Zraven tega so v začetnem delu ločenih sej odborniki z enominutnim molkom počastili spomin umrlega bivšega odbornika celjske občine in znanega javnega delavca ter prvoborca Franca Pirša.

Ko pa so sklepali o predlogu sveta za industrijo glede razširitve poslovanja Papirnice v Višnji vasi, so se strinjali, da je treba temu kolektivu pomagati, da se reši trenutnih težav in da povsem razvije svojo proizvodnjo. Zato so mu podaljšali rok odplačila anuitet, odobrili nekaj kreditov ipd.

V osrednji točki skupne seje obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Celju, ki jo je vodil predsednik **Franc Rupret**, je bil načrt kmetijske proizvodnje za naslednje leto. Načrt je zahteven, saj predvideva za drugo leto tiste proizvodne uspehe, ki so bili sicer nakazani v zadnjem letu petletnega perspektivnega načrta. Zato tudi v kmetijstvu — petletni načrt v štirih letih.

Ob zaključku skupne seje so bili na vrsti še predlogi komisije za volitve in imenovanja ter komisije za imenovanje direktorjev. Zaradi odhoda dosedanjega sodnika za prekrške **Vinka Andolška** na študij je bil na njegovo mesto imenovan tov. **Tone Trpin.** Za novega člana disciplinskega sodišča pa je bila imenovana tov. **Neva Iršič.** Ljudski odborniki so potrdili imenovanje novega upravnega odbora Celjske mestne hranilnice, za njegovega predsednika pa podpredsednika ljudskega odbora celjske občine **Bena Krivca.** Spričo odhoda dosedanjega direktorja Celjske mestne hranilnice tov. **Kocuvana** v pokoj so na njegovo mesto imenovali tov. **Zdravka Trogarja,** dosedanjega pomočnika direktorja Komunalne banke v Celju. Po razrešitvi direktorja Papirnice v Višnji vasi so imenovali novega — **Antona Koštomaja.** Nazadnje so izvolili še člane odborov lekarne Center, doma oskrbovancev na Polzeli, šolske kuhinje srednjih šol, ter nekatere člane novih šolskih odborov.

Z ZASEDANJA SKUPŠČINE OKRAJNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V CELJU

Izboljšati delo in zamujeno nadoknaditi

Pred dnevi je bilo v Celju zasedanje skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje.

Poleg problemov, o katerih smo poročali že zadnjič, so člani posebno živo razpravljali o inštrukcijah za organizacijo zdravstvenega varstva zavarovanih oseb, ki sta jih skupno izdala Zvezni zavod za ljudsko zdravstvo in Zvezni zavod za socialno zavarovanje. Te predvidevajo, da bi si zavarovanci v začetku leta sami izbrali zdravnika, ki bi jim nudil zdravstveno pomoč. Gotovo je, da ima tak sistem določene prednosti, saj bi tako zdravnik spoznal i zdravstvene i socialne probleme neke družine, postal bi njihov hišni zdravnik.

Vprašanje pa je, če je vse to v današnjih prilikah izvedljivo. O prosti izbiri ne moremo govoriti tam, kjer je v kraju en sam zdravnik in pa pri onih zavarovancih, ki bi se prijavili takemu zdravniku, kateri bi že pred njihovo prijavo imel dovoljno število registriranih zavarovancev. Te »zadnje« bi morali seveda dodeliti drugemu zdravniku, to pa nasprotuje principu proste izbire. Ker je pa često tudi en zdravnik boljši strokovnjak za določene vrste bolezni, si zavarovanci — če na taki bolezni zbolijo — radi poiščejo pomoč pri tem zdravniku, ob drugi bolezni pa pri drugem.

Vsi, ki so se oglasili k besedi so se strinjali v tem, da je v priporočilih mnogo koristnih pobud, ki jih bomo morali upoštevati. Gre pač za to, — kot je poudaril direktor zavoda Milan Loštrk, da moramo instrukcije prilagoditi našim lokalnim prilikam, tako da bodo naši zavarovanci laže in hitreje prišli do zdravniške pomoči in da se bo zdravstvena služba kot celota izboljšala.

Ko so govorili o pravicah, ki jih daje novi zakon o invalidskem zavarovanju, so ugotovili predvsem to, da komisije, ki morajo ugotavljati po podjetjih delovna mesta, ki so primerna za zaposlitev invalidov, svoje naloge niso opravile tako, kot smo od njih pričakovali. Morali bomo pospešeno delati, da bomo zamujeno nadoknadili, ker ne moremo govoriti o rehabilitaciji, dokler ne verno, katera delovna mesta so za invalide primerna.

Skupščina je sprejela tudi nekatere sklepe, določila je, da bodo dobivali zavarovanci, kadar bodo potovali po nalogu zdravnika poleg povračila prevoznih stroškov še po 800 din dnevnice za odsotnosti nad 12 ur, za odsotnosti od 8. do 12. ur pa po 400 din. Otrokom do 7 let gre polovica teh zneskov.

Končno so povišali še pogrebnino tako, da bo dobil oni, ki bo oskrbel pogreb odrasle zavarovane osebe 18.000 din, umrlega otroka od 1 do 10 let 13.000 din, umrlega otroka do 1 leta starosti pa 10.000 dinarjev.

dr. A. H.

LEPA SVEČANOST NA ŠOLI V PODČETRTKU

V počastitev dneva varčevanja je bila na osnovni šoli v Podčetrtku lepa svečanost, na kateri so člani upravnega odbora šolske hranilnice govorili o svojem delu in prizadevanjih, da bi se vloge otrok nenehno večale. Ob tej priložnosti jim je tudi zastopnik Zadružne hranilnice in posojilnice v Celju Peter Simoniti izročil bogato zbirko knjig.

Volivci predlagajo . . .

(ZAPISKI Z ZBOROV VOLIVCEV V CELJSKI OBČINI)

V DRUGI POLOVICI OKTOBRA SO BILI V CELJSKI OBČINI ZBORI VOLIVCEV. V GLAVNEM SO BILI DOBRO OBISKANI. POSEBNO POZORNOST PA ZASLUŽIJO PREDLOGI, KI SO JIH VOLIVCI IZNASALI, SAJ KAŽEJO NA VRSTO DROBNIH, A ZATO NIC MANJ VAŽNIH PROBLEMOV POSAMEZNIH PREDELOV OBCINE.

Volivci na **Ostrožnem** so prosili za ureditev jarka Fazarinc-Jezernik. Sami bi pomagali s prostovoljnim delom. Zraven tega predlagajo premestitev luči javne razsvetljave od Kavčičeve hiše na drog pri kmetiji Antloga. Tudi pitno vodo bi radi imeli ob vsakem času in kočno — regulacija Sušnice jih bode v oči.

Prebivalci s **Kompol** so predlagali, da naj bi postaja za umetno osemenjevanje v Štorah delala tudi v naprej. Mimo tega pa želijo imeti pitališče za mlado govejo živino v sklopu kmetijske zadruge.

Državljani v **Šmartnem v Rožni dolini** so znova opozorili na obljubljeno melioracijo zamočvirjenega zemljišča. Prav tako zahtevajo takojšnjo pomoč za dograditev gasilskega doma.

Volivci v **Svetini** so prosili za imenovanje posebne strokovne komisije, ki naj bi proučila možnost napredka v kmetijski proizvodnji. Poleg tega pa naj bi se rešil nesporazum, ki je nastal pri sečnji in prodaji lesa med kmetovalci in zadrugo.

Vojničani bi radi čimprej dogradili električni daljnovod Bovše—Bezovica, pa tudi šolsko poslopje kliče po popravilu.

Potem, ko so prebivalci z **Lopate** kritizirali občinsko davčno politiko, so še predlagali, da naj bi na tem območju zgradili osnovno šolo, kajti njihovi otroci hodijo tudi po 5 km daleč v šolo. Kot začasno rešitev so predlagali odkup bivše Supergerjeve gostilne, kjer bi lahko zaenkrat uredili dva razreda. Pozneje pa bi se lotili dozidave za nadaljnja dva razreda.

Kmetovalci s **Tremerij** so bili mnenja, da bi morala strokovna komisija pred vsako setvijo analizirati zemljo in predlagati sajenje primernih kultur. Sicer pa si želijo podaljšanje voda za električno napeljavo, v Košnici vodovod (dokončanje) in nazadnje — lovci ne streljajte psov in mačk, temveč raje divje prašiče!

Prebivalci z **Dobrove** menijo, da bi štorska železarna lahko prispevala ustrezen delež za popravilo ceste na tistem odseku, koder vozijo železno rudo. Sicer predlagajo pospešitev gradnje vodovoda in ureditev javne razsvetljave na cestah, po katerih hodijo otroci v šolo. Poleg tega so kritizirali razdelitev šolskih okolišev.

Ne tuje — temveč domače ime. Tako bi lahko imenovali zahtevo volivcev **terena Center v Celju** glede imena »Mignon« za novo mlečno restavracijo.

Na **Frankolovem** bi radi popravili nekatere ceste, prosijo pa še za ponovno obratovanje dveh žag — veneciank. Baje je zato krajevna potreba.

V **Strmcu** so največ govorili o delu zadruge, odkupu hmelja in podobno. V tej zvezi so predlagali, da se skliče seja zadružnega sveta, na kateri bi rešili te in še druge probleme.

Iz osnovne šole v **Socki** naj bi preselili stranko, v izpraznjenih prostorih pa uredili mlečno kuhinjo.

V **Šmarjeti** bi radi imeli urejeno kanalizacijo. Nekaj kritičnih besed pa je padlo tudi na račun režijskih odborov za gradnjo vodovoda Prekorje in za gradnjo ceste Skofja vas—Lafental. V zadružnem domu naj bi čim prej uredili sanitarne naprave. Radi bi imeli otroško igrišče in prometne znake na cesti v bližini hudinjske šole.

Volivci **na Lavi** so kritizirali davčno politiko občine in sindikat vrtnarske šole, ki je kupoval krompir, namesto, da bi se zavzel, da bi ga pridelali doma.

V **Zagradu-Pečovniku** bi radi dokončali gradnjo vodovoda pa tudi ceste.

Prebivalci **Otoka** so med drugim kritizirali Plinarno-vodovod zaradi predelave usedlin in velikega smradu, pa tudi zaradi barake, ki je dobila lepo ograjo, katere se je morala izogniti celo cesta.

Prebivalci **Štor** so imeli nekaj kritičnih pripomb na račun preskrbe. Predlagali pa so še okrepitev lokalnega avtobusnega prometa, zlasti v tistih dnevih, ko hitijo domačini po nakupih v Celje.

V **Medlogu** in na **Babnem** so volivci opozorili na kanalizacijo.

Ljudje iz **Zavodne** in **Creta** so obsodili počasna dela pri kanalizaciji Skalne kleti, prav tako pa tudi kmetijsko gospodarstvo Lava, ki posejano njivo rži ni obdelalo, temveč jo je oddalo v košnjo nekemu zasebniku.

Prebivalce z **Dolgega polja** boli onesnažena struga Koprivnice, želijo pa še, da bi »Metka« uredila čistilne naprave. Zraven tega bi radi imeli čimprej urejen potrošni center. Nekaj pripomb so imeli tudi zaradi šolskih knjig, ki so bile sprva v prodaji, pozneje pa so otroci zvedeli, da jih v šoli ne bodo rabili. Tudi barake za prvo osnovno šolo bi lahko že podrli. Grajali pa so še odbornike, ki so jih volili, pa ne prihajajo na zbore volivcev.

V **Gaberjih** si želijo pospešeno gradnjo restavracije za družbeno prehrano. Vprašali so tudi zaradi gradnje vodovoda na Golovec in med drugim predlagali ureditev pešpoti čez ta hrib, ki bi jo morali zaradi šolskih otrok, ki hodijo na Hudinjo, primerno osvetliti. In končno tudi oni so izrekli nekaj kritičnih besed na račun odbornikov.

Osrednji problem **Dobrne** je res asfaltiranje ceste od Višnje vasi do zdraviliškega kraja.

V zadnjem tednu po domovini

Petek, 30. oktobra

V BEOGRADU so odprli četrti mednarodni sejem knjig. Na njem je 80 domačih razstavljalcev razstavilo okoli 15.000 knjig. Iz evropskih in ameriških dežel pa sodeluje 40 neposrednih razstavljalcev, ki zastopajo nad 600 založniških podjetij. Tuji založniki razstavljajo približno 20.000 knjig.

Sobota, 31. oktobra

NA ZAKLJUČKU plenuma Glavne zadružne zveze Jugoslavije so sprejeli več sklepov, ki opozarjajo na skrbnejšo izkoriščanje investicij v kmetijstvu, nadalje na šolanje strokovnih kadrov in končno na nagrajevanje po enoti proizvodov, to se pravi po delovnem učinku.

Nedelja, 1. novembra

DAN MRTVIH so po vsej Sloveniji proslavili zelo svečano. V vseh krajih so imeli žalne svečanosti, na katerih so se ljudje zlasti oddolžili spominu padlih borcev in žrtev.

OD PRVEGA NOVEMBRA dalje prejemajo vsi jugoslovanski državljani, ki potujejo v inozemstvo, na obmejnih postajah dva primerka carinske potniške deklaracije, v katere po vrnitvi v domovino vpisujejo vse blago, devize in valuto, ki jo prinašajo s seboj. Prijavljeno blago obdrži potnik, ki pa je dolžan v treh dneh po prejemu čekovne nakaznice z deklaracijo plačati pristojbino, oziroma v nasprotnem primeru blago izročiti carinarnici.

Ponedeljek, 2. novembra

PRAZNIK GROZDJA. V Bujah v Istri je letos grozdje dobro obrodilo. Ob koncu trgatve pa so pripravili slovesnost, ki jo imenujejo praznik grozdja.

Torek, 3. novembra

ZVEZNI DRŽAVNI SEKRETARIAT za finance je izdal pravilnik zakona o davku na osebni dohodek državljanov. Ta davek bodo plačevali vsi državljani in civilne pravne osebe, ki imajo čiste letne dohodke nad 500.000 dinarjev.

Preureditev doma onemoglih v Srbotcu

PSIHIATRIČNI ODDELEK

Prihodnji mesec bodo pod okriljem splošne bolnišnice v Celju odprli v Vojniku oddelek za duševne bolezni, na katerega bodo lahko sprejeli čez 170 bolnikov.

Oddelek bo zaposloval šest stalnih zdravnikov psihiatrov, osem medicinskih sester ter čez štirideset članov pomožnega zdravstvenega osebja.

Na oddelek bodo sprejemali predvsem bolnike z akutnimi duševnimi obolenji ter alkoholike. Te bodo zdravili po sodobnih metodah.

Novi oddelek bo razbremenil nevro-psihiatrični oddelek v Mariboru in Psihiatrično klinično bolnišnico v Ljubljana-Polju.

F. O.

POGLED PO SVETU

Da se je po mračni noči srednjega veka, pravi Engels v Dialektiki prirode, za renesanse z nesluteno močjo začela prerajati in se razvijati znanost, se imamo za ta čudež zahvaliti proizvodnji. Engels misli tu na izredni razvoj mest od 11. stol. dalje v Italiji. Tako nekako se bo morebiti zapisalo nekoč, kolikor se že ni, o našem času, o atomski dobi. Ravnotežje v proizvodnji atomske bombe je prineslo v človeško zavest toliko novih spoznanj in možnosti, da čutimo, kako so tik pred uresničenjem najdrznejše fantazije človeštva. Prineslo pa je med drugim tudi velikansko spremembo v svetovni politiki. Zapisali smo že zadnjič, da ta sprememba mnogim ne gre v račun. Nesoglasja so celo med tistimi, ki so se zanjo načelno odločili.

Washington in London govorita o tem, naj bi konference štirih velesil postale stalni forum za reševanje najbolj perečih svetovnih vprašanj, n. pr. ta decembra bi naj obravnavala Berlin, Nemčijo, morebiti še razorožitev in opustitev atomskih poskusov. Pariz pa je mnenja, naj bi bil dnevni red širši, zajel naj bi vsa vprašanja Vzhod—Zahod, Afriko, Bližnji vzhod, Jugovzhodno Azijo. Težave so predvsem političnega značaja, kajti Pariz in Bonn sta solidarna v tem, naj v Berlinu ostane vse pri starem, medtem ko London in Washington računata s spremembami. De Gaulle se bo končno odločil za obisk v Washingtonu, kamor je bil že večkrat povabljen. Njegova trma je, tako kaže, že zlomila Eisenhowerja, ki ne vztraja več na tem, naj bi prišlo do sestanka najvišjih že decembra letos. Zanimivo in poučno je stališče Bonna do atomskega ravnotežja. Zahodnonemški vojni minister Strauss je namreč izjavil, da za obrambo države spričo svetovne atomske oborožitve ni več važno, ali ima država atomsko bombo ali ne. Bolj da je treba proučiti delež in pomen taktičnega atomskega orožja. S tem je Strauss nedvomno skušal pokaditi atlantskemu oborožitvenemu sistemu, v katerem je veliko vlogo dobil ravno nemški novi vojak.

Novi vojak? To je res vprašanje, saj poročajo, da je bonnska vlada prepovedala neko protinacistično organizacijo, češ da je komunistična, medtem ko dopušča razna esesovska in revanšistična združenja. Spričo tega je poučen glas bivšega ameriškega ambasadorja v Moskvi Georgea Kennana, ki je v BBC izjavil, da SZ nikoli ni sodila, da je atomsko orožje bistveno za napredek njene stvari v svetovnih vprašanjih. Če natanko premislimo, ima Kennan prav. Mi bi želeli samo, da bi napadi vzhodnih držav na Jugoslavijo prenehali. Saj je jasno, da koeksistenci med narodi in državami ni mogoče služiti samo z besedami, ampak predvsem z dejanji. To velja posebno za LR Kitajsko, ki se je zadnje čase spet žolčno spravila na nas, medtem ko se je z Indijo nekako pogodila, na Kvemoj pa je v eni sami noči poslala 227 granat. Problemov za na pot koeksistenci torej več kot preveč na vseh koncih in krajih. Še na Ciper spet tihotapijo orožje, tako da je patriarh Makarios zapovedal oddajo slehernega orožja. In na Kubo jezna Amerika pošilja diverzante kar ob belem dnevu z letali! V Alžiru je nek francoski general izjavil: »Če bomo morali še iz Alžira, pomeni to konec francoske vojske.«

Res težko se je odvaditi dobrega. Kolonialni imperiji pa so se morali že marsičemu odreči in se bodo morali še. V Taganjiki, na priliko, se črnci izrekajo za svoj parlament, ki naj bi ne bil odgovoren angleškemu Commonwealthu. Zahtevajo svobodo na prijateljski, miroljubni način, Britanci pa naj te priložnosti nikar ne prezro, pravijo v Taganjiki. Kdo je kriv, da ima 8 in pol milijona Afričanov samo 3 gimnazije in eno univerzo Kenija, Uganda in Taganjika skupaj? Mar ne tisti, ki pravijo, da črnci še niso zreli za svobodo? Kdo pa jim jo krati!

Na drugi strani je 60 držav 15 dni zasedalo v Tokiu pod geslom GATT (splošni sporazum o carinah in trgovini). To je razveseljivo, saj se je to godilo v času, ko mednarodni politični razvoj napoveduje reševanje velikih spornih vprašanj, med katerimi niso na zadnjem mestu trgovinska, predvsem razširitev svetovne trgovine in uvozne omejitve. Razveseljivo je tudi, da so zahodne države ocenile revidirani sovjetski načrt o razorožitvi kot sprejemljiv. Celo Fanfani se je na kongresu krščanskih demokratov izrekel za novo politiko napram Vzhodu. Ad hoc: Ta kongres pa je vsemu svetu izpričal, da ta krščanska demokracija Italiji ne more ničesar več dati. Pritisk cerkve jo tira v klerofašistične vode, levica bo morala stran od nje, če bo hotela ostati demokratična.

T. O.

Tovariš Stane Kavčič: Stanovanjska reforma

(Nadaljevanje s 1. strani)

priti do izraza pravzaprav notranja razdelitev in notranje pravice vsakega posameznika, ki jih ima na osnovi večjih delovnih rezultatov. Če uvedemo celoten sistem nagrajevanja po delovnem učinku, potem se ne postavi vprašanje, da bi tisti, ki itak več ima, lahko imel tudi večje in boljše stanovanje. **Ampak, če se stvar postavi pri svojem izvoru, potem velja trditev, da bo tisti, ki bo družbi največ dal, ki bo najbolj produktiven, ki bo najbolj ustvarjalen, imel seveda na osnovi takega svojega dela, takih svojih rezultatov, materialno možnost, da si svoje osebne prilike pač sanira tako, kot smatra najbolj za potrebno.**

Osnova naše socialne in socialistične pravičnosti je, da je vsak nagrajen po svojem delu, da na osnovi rezultata svojega dela dobi svoje prejemke, potem pa naj z njimi gospodari, kakor sam najbolje zna. To je vsekakor najbolj pravično in istočasno najbolj racionalno, najbolj ekonomsko, najbolj, kako bi rekel, samoiniciativno.

Zdi se mi, da velika večina državljanov te stvari, če ne mogoče v vsej svoji teoretični poglobljenosti, ampak čisto enostavno po svojem praktičnem položaju, razume in odobrava. Zlasti tudi zato, ker IV. in III. kategorija stanovanj, ki tu ne bo prizadeta, v glavnem predstavlja gro stanovanjskega fonda zaposlenih, dalje 50% zaposlenih stanovalcev je lastnikov in zaradi vseh teh razlogov je, v celoti vzeto, politično razumevanje predvidenih reform zelo pozitivno, ljudem precej naravno in samo ob sebi razumljivo.

Problemi nastajajo pri tistih maloštevilnih posameznikih, ki bodo indirektno prizadeti. In zlasti v nekaterih administrativno upravnih krogih, predvsem pri nekaterih tovariših, ki so vse do zdaj bili zelo glasni zagovorniki in predlagatelji tako imenovanih ekonomskih najemnin. To na prvi pogled zgleda sicer mogoče nekoliko čudno, je pa v tem neka notranja logika. Vsi ti krogi, vsi ti tovariši so v nekem smislu v sedanjem administrativno upravnem sistemu nekako sanirali svoje stanovanjske prilike.

Zdaj seveda pa konkretni računi pokažejo, da bo za tako sanacijo stanovanjskih prilik treba mogoče globlje seči v denarnico, kot pa je bil to primer dosedaj. Zaradi tega se tu, zaradi osebnih interesov, pri nekaterih takih tovariših kaže določena skepsa, določeno nerazumevanje in negodovanje. Oni seveda tega ne povedo, ampak se sklicujejo na zaščito nekaterih delavcev, ki so nizko plačani, pa so slučajno po nekih poteh prišli do novih in dobrih stanovanj in bodo sedaj tu nastali problemi.

OBRAČUNATI JE TREBA Z ADMINISTRATIVNIMI TEORIJAMI TUDI NA STANOVANJSKEM PODROČJU

Mislim, da je treba vse te stvari politično zelo ostro napasti, da je treba tudi ob tej priliki v celoti obračunavati s temi administrativno upravnimi teorijami in tendencami, z nerazumevanjem celotnih in osnovnih postavk, pravzaprav tako sproščenega demokratičnega socializma, kakršen je naš.

Ker v končni konsekvenci se vprašanje postavi takole: **ali priznavamo blagovno proizvodnjo in zakon vrednosti in v njenih okvirih socialistično demokracijo, delavsko in družbeno samoupravljanje in vse to kar je, in gremo dosledno po tem konceptu naprej; ali pa je treba potem iti na administrativno koncepcijo; to se pravi na kitajske komune, na dekretirane plače, na dekretirane cene in na administrativno razdeljevanje vseh potrošnih dobrin**

Iz teh vidikov in konsekvenc, s takih družbenih, političnih in teoretičnih pogledov je treba napadati in celo osmešiti nekatere administrativne uravnilovske teorije, koncepcije in gesla, socialne pravičnosti, socialistične pravičnosti, socialistične zaščite, ki so ovira našemu napredku in politična osnova nerazumevanja predvidenih stanovanjskih sprememb.

Bodočnost demokracije je v vse širšem družbenem samoupravljanju

Doslej doseženi pomembni rezultati kažejo, kako pritlikavi in kratkovidni so, in kako postopno postajajo tudi smešni tisti desorientirani posamezniki ali politični špekulanti, ki se nikakor ne morejo sprijazniti z dejstvom, da bodočnost demokracije ni v politični špekulaciji profesionalnih politikov, marveč v vse širšem razvoju družbenega samoupravljanja, pa zato v naši praksi vidijo in žele videti samo slabosti in negativne pojave, a ne vidijo tistega, kar je bistveno in kar daje moč naši socialistični skupnosti.

V našem sistemu družbenega samoupravljanja je mesto za vse, ki žele aktivno in praktično delati v korist delavnega človeka in družbene skupnosti; tudi za tiste, ki ne sprejemajo dialektičnega materializma in se ne zaprisegajo na Program Zveze komunistov Jugoslavije.

Toda vsakdo, ki se ozira le nazaj in ki še vedno živi v iluziji, da je naši družbi mogoče vsiliti zastarele organizacijske oblike, se bo nujno našel ob strani, na mrtvi periferiji osnovnih družbenih tokov. Ta proces včasih dobiva tudi tragične oblike, toda težko je pomagati ljudem, ki si sami ne znajo pomagati.

(Iz govora tov. E. Kardelja na zborovanju v Mariboru.)

V Emajlirki so s premičnim dvigalom olajšali nakladanje

POZOR! 30 dinarjev za kilovat

Pred dnevi so dnevni listi objavili splošne izredne ukrepe za varčevanje z električno energijo. Posebno zanimivi za naše bralce so ukrepi, ki zadevajo gospodinjstva. Zvezni izvršni svet je namreč predpisal normalno količino porabe električne energije za gospodinjstva. Tako po tem odloku vsaka družina oziroma koristnik električne energije lahko porabi za prvo tarifno enoto 120 kWh na mesec, za vsako naslednjo pa 60 kWh. Ta količina električne energije se gospodinjstvu obračuna po dosedaj veljavnih tarifah. Torej v pretežni večini po tri dinarje za kilovat. Peti odstavek tega odloka pa posebej poudarja, da se bo za mesec november in december tega leta, ko velja odlok o splošnih izrednih ukrepih za varčevanje, vsa porabljena energija preko te norme obračunavala po 30 dinarjev za kilovat.

Mnogi so ta odlok iz sporočila »Tanjuga« prebrali, nekateri tudi ne. Tudi vsi inkasanti Elektra Celje obveščajo gospodinjstva o teh ukrepih. Vendar menimo, da je tudi naša dolžnost, da bralce opozorimo na ta odlok. Gotovo je namreč, da bi tisti, ki se ne bi zavedali posledic izrednih ukrepov za varčevanje električne energije zašli ob koncu meseca v hude finančne težave.

Kaj to pomeni? Na primer, da ima družina kuhinjo in še dve sobi, recimo da so normalne velikosti. Za te dobi za eno (prvo enoto) 120 kilovatov normirane porabe, za obe naslednji pa po 60 kilovatov, torej skupaj 240 kilovatov normirane porabe. Če bo gospodinjstvo porabilo recimo 240 kilovatov, kar je skrajna meja, bo plačalo 720 dinarjev za porabljeno energijo (240-krat 3 din) in še 135 dinarjev običajnega prispevka. Skupaj torej 855 dinarjev.

Če pa bi gospodinjstvo na primer v novembru porabilo 500 kilovatov, bo plačalo kot prej običajni prispevek, za dovoljenih dvesto štirideset kilovatov po tri dinarje 720 din, in za presežek 260 kilovatov, ki se obračuna po 30 din za kilovat pa kar 7800 dinarjev. To pomeni, da bi v tem primeru gospodinjstvo plačalo za porabljeno električno energijo v novembru kar 8790 dinarjev. Če pa bi porabili še več, recimo 740 kilovatov, oziroma če bi presežek znašal 500 kilovatov, bi plačali za tokovino za en mesec kar 15.990 dinarjev.

Že ti skopi izračuni pokažejo, da bo vsako gospodinjstvo v mesecu novembru in decembru moralo temeljito presoditi in omejiti porabo električne energije.

Pri podjetju »Elektro« Celje smo tudi zvedeli, da bodo na območju Celja električno energijo po novem odloku obračunavali za vsako gospodinjstvo od tedaj, ko inkasant odčita števec v začetku tega meseca.

Kemična čistilnica pred ureditvijo razmer

Znano je, da so se v celjski kemični čistilnici dogajale in se tu in tam še dogajajo stvari, ki upravičeno povzročajo pri posameznih prebivalcih hudo kri. Ta je dal v čiščenje obleko, pa so mu jo vrnili z zamudo in le napol očiščeno (na kar so jo čistili še enkrat), oni ni iz čiščenja dobil svojega plašča, temu spet je bilo treba čakati po več mesecev, da so njegove hlače vendarle našli, in tako dalje. Za slabo očiščene in zlasti izgubljene predmete ni menda nihče nikoli dobil povračila, ali če ga je že dobil, nikoli v dejanski vrednosti, saj izgubljenih predmetov pač nihče ne bi mogel prav oceniti. Ta nered v notranjem poslovanju podjetja, v katerem pravzaprav nihče ni bil odgovoren za ničesar, je šel tako daleč, da so se ljudje priglaševali zoper njega celo na občini. Svet za gospodarstvo pri celjski občini je zato sklenil, da bo razmere v čistilnici uredil tako, kakor imajo to urejeno drugod. S tem v zvezi smo izvedeli tole:

Kemična čistilnica v Celju je bila ustanovljena v času, ko jo je bilo spričo potreb nujno ustanoviti — četudi v neprimernih prostorih in ob slabih strojih za čiščenje. Pri tem ni bilo na razpolago potrebnega strokovnega kadra, niti deviz za nakup novih strojev. Kasneje so bila sicer na razpolago tudi sredstva, a jih niso mogli izkoristiti. Da pa je prav strokovni kader tu, kakor povsod, neizogibno potreben, saj ni dovolj, da bi ljudje, ki delajo s stroji, vedeli na primer o bencinu samo toliko, kolikor ve vsak drug in nič več — je samo po sebi razumljivo. Zato je svet za gospodarstvo pristopil k reševanju tega problema, iz katerega navsezadnje izhaja vse ostalo. V teku so razgovori z mariborsko kemično čistilnico, da bi le-ta prevzela pokroviteljstvo nad celjsko čistilnico ter s tem poskrbela za to, da bi se celjski kader strokovno usposobil. Razen tega bodo zdaj z uvedbo novega stroja za čiščenje s triklor etilenom skušali pritegniti tudi strokovnjake iz Metke. Upajo, da bo do konca leta konec težav ter da jim bo uspelo ustvariti kader, ki bo temeljito spoznal tako ves delovni kakor tehnološki proces; da bodo uvedli red in hkrati tudi rešili vprašanje odnosa med izvrševalcem in koristnikom usluge. Tisti namreč, ki očiščenega predmeta ne bo dvignil pravočasno, bo za vsak dan plačal 10 dinarjev ležarine, prav tako pa bo penale plačalo podjetje, če ne bo predmeta očistilo do dneva, do katerega se je obvezalo.

Z vsem tem pa bo moč uveljaviti tudi boljšo kontrolo nad delovnim procesom v podjetju, kar je eden izmed osnovnih predpogojev za solidno in vestno poslovanje; dvigniti dosedaj slabo in nezadostno delovno storilnost ter povečati zadolžitve tako pri sprejemu kakor pri oddaji blaga. Ko bodo rešili še vprašanje novih prostorov, bodo razmere v celoti urejene, odpadle bodo tako subjektivne kakor objektivne težave in ljudem ne bo treba več ugibati: bom dobil svoje hlače, svoj plašč ali suknjo spet nazaj? Bo očiščeno ali ne bo?

Ugodni pokazatelji

Podatki o izpolnjevanju gospodarskih nalog za konjiško občino kažejo, da v večini gospodarskih organizacij svoje letne plane uspešno uresničujejo. Razen v večjih podjetjih so letošnjih prvih devet mesecev naloge dokaj uspešno opravili v tovarni kovinskih izdelkov v Vitanju. Predvideni letni plan bruto proizvodnje so do tega časa dosegli že z blizu 90 %, predvidena sredstva za sklade podjetja pa so skoraj že v celoti uresničili. Medtem ko je nekaterim podjetjem ali gospodarskim panogam letošnje deževno vreme škodovalo, pa je vitanjski tovarni to zelo koristilo. Ob zadostni količini vode skozi vse leto je lahko obratovala njihova lastna elektrarna, ne da bi morali dovažati premog za pogon lokomobile. Seveda so s tem bili proizvodni stroški nižji, kar je vplivalo na finančni uspeh. Uspešno so delali še v opekarni Loče, kjer bi brez nadaljnjega lahko prodali še enkrat več proizvodov.

Rezultati devetih mesecev v občini so torej precej ugodni.

Manjše ovire za izpolnitev letnih nalog so nastale v drugi polovici oktobra ob večjih redukcijah električne energije. Vendar sodijo, da bodo te izpade prav gotovo nadoknadili.

STANOVANJSKA REFORMA IN LJUDSKI ODBORI

Napovedana reforma finansiranja stanovanjske izgradnje, o kateri prav sedaj živo razpravlja naša javnost, postavlja pred ljudske odbore zelo odgovorne naloge. Te naloge izvirajo iz dejstva, da je določanje novih stanovanjskih najemnin prepuščeno ljudskim odborom, kar je vsekakor v skladu z našim komunalnim sistemom in razvojem. Zakonski predpisi s tega področja, ki jih bo Zvezna ljudska skupščina sprejela, kot se predvideva, konec novembra, predvidevajo le osnovna načela in metode za določanje novih najemnin.

Ljudski odbori bodo na sejah obeh zborov sprejemali lokalne predpise o stanovanjskih najemninah. Pri tem bodo ljudski odbori lahko nekoliko odstopili od meril, ki jih bo določil zakon, ter sprejeli nekatere svoje dopolnilne kriterije. Ena možnost je, da odbori lahko določijo krajši ali daljši čas za amortizacijo zgradb. V drugem primeru — tedaj bo tudi najemnina manjša — bo ljudski odbor dolžan zagotoviti odgovarjajočo razliko v amortizaciji investitorjem iz sklada za stanovanjsko izgradnjo ali iz drugih virov, medtem ko v prvem primeru — ko bo tudi najemnina večja — se bo razlika stekala v korist sklada za stanovanjsko izgradnjo. Prav tako bodo lahko ljudski odbori določili manjši ali večji odstotek najemnine za upravljanje in popravila hiš.

Za kakšno višino najemnin se bo ljudski odbor odločil, bo odvisno predvsem od tega, kakšen bo njegov lastni interes. Vsi organi in državljani komune so predvsem zainteresirani za vzdrževanje obstoječega stanovanjskega sklada in za razširitev stanovanjske izgradnje. V kolikor bodo najemnine manjše, se stanovanjski sklad ne bo mogel redno vzdrževati in tudi sredstva za novo stanovanjsko izgradnjo bodo manjša. Toda, če bodo najemnine odgovarjale vrednosti stanovanj, ali če bodo celo višje bo, razumljivo, tudi več sredstev za stanovanjsko izgradnjo, hišni sveti pa bodo dobili več denarja za popravila, vzdrževanje ter za modernizacijo stanovanjskega sklada. Organi družbenega upravljanja hiš bodo imeli v tem pogledu veliko vzpodbudo. **Načrt zakona o spremembah** in dopolnitvah zakona o stanovanjskih odnosih predvideva namreč, da hišni sveti, ki ostvarijo prihranke, lahko ta sredstva uporabijo po svoji uvidevnosti za zboljšanje stanovanjskih prilik ali pa v druge namene, kar pač bo odvisno od dogovora samih stanovalcev.

Očitno je torej, da bodo morali ljudski odbori voditi s stanovanjskim skladom tako politiko, ki bo najbolj ustrezala njihovim prilikam in pogojem.

Določanje novih stanovanjskih najemnin bo brez dvoma za ljudske odbore dokaj zahtevno delo. Kajti pri določanju najemnin bo treba upoštevati tudi druge pogoje, kot na primer: območje mesta, kjer je stanovanje, kakšne so v kraju komunalne usluge itd. To bo zelo resno in odgovorno delo. To pomeni, da nova najemnina ne bo le odraz vrednosti zgradbe in stroškov upravljanja odnosno popravil, temveč tudi stanovanjskih pogojev.

Pred važnimi nalogami

(Nadaljevanje s 1. strani)

pa naj budno spremljajo koristnost zaposlovanja nove delovne sile s stališča produktivnosti in ekonomičnosti proizvodnje, kakor tudi s stališča stanovanjskih in komunalnih problemov.

Kljub temu, da je število nadur v industriji pogojeno z nekaterimi objektivnimi činitelji (prenatrpan industrijski tir, remonti, izredna računovodska dela), bodo morali v podjetjih tudi temu vprašanju prisluhniti bolj kot doslej in nadure kar se da zmanjšati. **Še bolj pa se bodo morali delavski sveti in sindikalne organizacije v podjetjih spoprijeti še z enim negativnim pojavom — porastom izostankov od dela. Ta pojav zelo neugodno vpliva na naše gospodarstvo, saj 14 odstotkov izpadlih ur od celotne količine delovnega časa v podjetjih celjske občine se nikakor ne da upravičiti, kljub nekaterim okolnostim objektivnega značaja.** Ker izostanke povzročajo predvsem povečane bolezni, **bodo morali v kolektivih posvetiti vso skrb ugodnejšemu prevozu v službo in iz službe, izboljšanju pogojev dela, ureditvi družbene prehrane, stanovanjski izgradnji ter ustanovitvi obratnih ambulant,** kjer teh vprašanj še doslej niso rešili.

Z ozirom na zelo počasno črpanje investicijskih sredstev in izvrševanje planiranih investicij v zvezi s perspektivnim razvojem podjetja, bodo morale sindikalne podružnice vplivati na vodstva podjetij, da temu vprašanju posvetijo večjo skrb kot doslej.

Sindikalne organizacije bodo morale bolj kot doslej skrbeti tudi za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje članstva. Da bi zadostili veliki potrebi glede izobraževanja delavcev, bo nujno potrebno zgraditi v Celju srednje tehnično šolo. Ker občina sama tega bremena ne bo zmogla, **naj bi v podjetjih realizirali sklep, ki ga je že sprejel občinski zbor proizvajalcev. Ta se namreč glasi, da bi naj podjetja združila 30 odstotkov skladov za kadre v skupni sklad v ta namen.**

Ker je bilo opaziti na zadnjih sejah občinskega zbora proizvajalcev, da je bilo znatno število članov tega zbora neupravičeno odsotnih, naj sindikalne podružnice zahtevajo od svojih zastopnikov v občinskem zboru proizvajalcev, da poročajo o delu tega organa in o njihovem konkretnem delu v zboru proizvajalcev.

-ma

ŽENSKE CREPPE NYLON
ŽABICE
TOVARNA NOGAVIC IN DROBNE KONFEKCIJE POLZELA

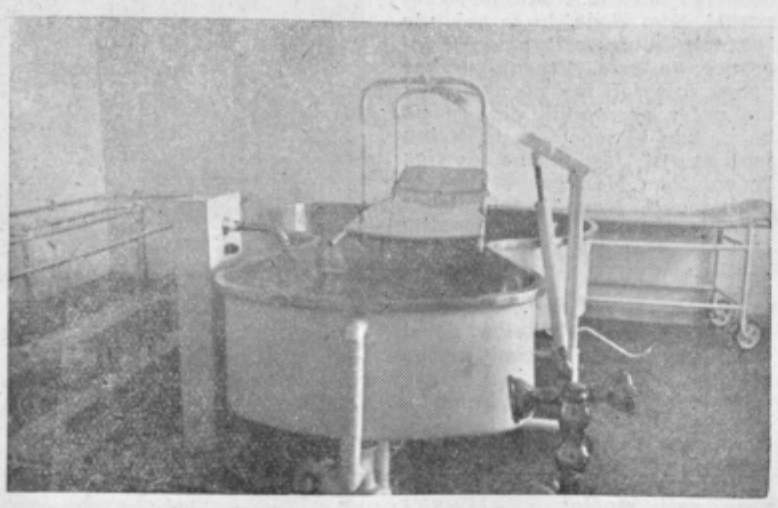

Velika kopalna kad v fizioterapevtskem oddelku. To kad in večino ostalih priprav je izdelala Ljudska tehnika Tovarne emajlirane posode

Analiza gospodarjenja

Na skupnem posvetovanju predstavnikov občine gospodarskih podjetij in političnih organizacij v Slov. Konjicah so podrobneje obravnavali program dela delavske univerze. Istočasno so imenovali tudi njen upravni odbor, v katerem je 19 članov iz različnih področij in krajev v občini. Za vsako od petih glavnih področij izobraževanja, ki jih bo imela delavska univerza, bo ustanovljena še manjša podkomisija, ki bo vodila delo.

Sekretar OK ZKS iz Celja tov. Franc Simonič je ob tej priliki govoril o nekaterih važnih gospodarskih nalogah. Na njegov predlog je bil sprejet sklep, da bodo občinski organi skupaj z okrajem izdelali konkretno analizo gospodarskega stanja v občini. Ko bo ta gotova, jo bodo obravnavali preko ljudskega odbora in političnih organizacij. Predvidevajo, da bo taka analiza napravljena do srede novembra.

V konjiški občini so letos sprejeli v uk blizu 100 vajencev

Po podatkih, ki jih ima posredovalnica za delo v Slov. Konjicah, zaposlovanje novih delavcev v tej občini letos dokaj zadovoljivo poteka. V minulih mesecih je bilo sicer zaposlenih okoli 400 delavcev, toda polovico na razna krajša sezonska dela. Med tistimi, ki jim je delovno razmerje prenehalo v tem razdobju, je bilo četrtina takih, ki so delo sami zapustili, bili upokojeni, ali pa odšli na odsluženje kadrovskega roka. V vsej občini je bilo zadnje štiri mesece le deset primerov, ko so podjetja ali ustanove dale odpoved zaposlenim, kar je zelo malo v odnosu na preko tri tisoč zaposlenih.

V poletnih mesecih je padlo število nezaposlenih, zlasti še tistih, ki dobivajo podporo. Kljub temu pa je bilo na račun nadomestka plač, otroških doklad in drugih dajatev izplačano preko milijon dinarjev. Te številke pa so ta mesec začele naraščati, še višje pa bodo prihodnje mesece, ko bodo prenehala sezonska dela v gradbeništvu, kmetijstvu, in ostalih panogah. Vsi ti seveda ne bodo upravičeni do denarnih podpor, vendar pa bo takih tudi precejšnje število.

Med nezaposlenimi je manj moških, zato pa več žena. Na posredovalnici je prijavljenih okoli sto žensk, ki iščejo zaposlitev, vendar pa je po mnenju posredovalnice še več takih, ki niso v seznamu nezaposlenih. Največ jih je v zreški okolici, dalje v spodnjem delu občine in v krajih ob Konjiški gori. V industriji, deloma pa tudi v obrti in kmetijstvu je zaposlenih razmeroma malo žena. Največ je zaposlenih v lesni industriji in usnjarski stroki, v gostinstvu in delno v trgovini.

Razveseljivo je dejstvo, da so v letošnjem letu gospodarske organizacije sprejele v uk blizu sto vajencev. Od teh jih je dve tretjini v petih večjih podjetjih, ki so uvidela, da je to edina pot za pridobivanje strokovnega kadra, ki ga povsod manjka. Za nekatere stroke, na primer opekarsko, zidarsko pa je vajence dokaj težko dobiti. Med novimi vajenci je razmeroma dosti fantov, dosti manj pa deklet, komaj 20 odstotkov.

POUČEN IZLET PREKO TROJAN

Prosvetni delavci iz žalske občine so priredili poučno ekskurzijo. Obiskali so tovarno upognjenega pohištva »Duplica« v Kamniku, ogledali so si srednjo tehnično šolo v Kranju, tovarno »Iskra« in končno še Prešernovo rojstno vas. Bili so tudi na Bledu in v Bohinju, na povratku pa so obiskali še Begunje in se ustavili ob grobovih talcev.

Pol ure v najmanjši celjski telovadnici

Vsak dan od jutra do večera so celjske telovadnice zasedene. Povsod je gneča, tudi v majhni telovadnici fizioterapije na kirurškem oddelku celjske bolnišnice. Mnogi Celjani za to telovadnico niti ne vedo, saj je dograditev fizioterapije po nekem čudnem naključju ostala nezapažena, čeprav gre za pomembno pridobitev celjske bolnišnice.

Obiskali smo jih v popoldanskem času. Že v čakalnici je bilo živo. Bila je ura malih pacientov, ki so tako ali tako potrebni terapevtske »telovadbe«. Med njimi je bila mala Maja, ki hodi sleherni dan vadit, da odpravi hibe, ki jih ji je zapustila otroška paraliza. Anica je po nesrečnem naključju izgubila desno nogo. Ker še ne zna hoditi, si v telovadnici krepi mišice, da bo pozneje lahko shodila s protezo. Delavec iz železarne je med delom izgubil tri prste na desni roki. Na fizioterapevtskem oddelku sedaj uri preostala dva prsta, da mu bosta nadomestila manjkajoče. Mali Ivanček ima krive noge. Pomagajo mu, da se mu bodo hitreje in pravilno zravnale. Težko bi vse našteli, ki so ta dan bili v čakalnici fizioterapije kirurškega oddelka celjske bolnišnice. Eno pa je, vsi ki so bili tam, so prišli, da bi jim pomagali in zaradi tega je ta telovadnica še bolj pomembna.

Znotraj je kot vsaka druga, le mnogo manjša je pa polna posebnih in na prvi pogled čudnih priprav. Imajo kolo brez koles, škripce za nategovanje hrbtenice, električni aparat za draženje mišičevja, parafinsko kopel, kopalno kad v kateri lahko plavajo, preveč je, da bi vse naštevali — in seveda vsa klasična telovadna orodja.

Pa še ena značilnost loči to telovadnico od drugih. Tu ni vrst, ni iger, temveč delo — včasih tudi boleče. Otrplo nogo je treba znova usposobiti. Bolnik si največkrat ne more sam pomagati. Zato z vsakim bolničarke posebej vadijo. Za vsakega so predpisane posebne vaje. V tej telovadnici tudi ni značilnega trušča. Ko pacient pride na vrsto (čeprav otrok) ve, da to ni zabava, temveč zdravljenje.

Povedali so nam, da imajo težave zaradi pomanjkanja osebja. Že v kratkem času se je namreč fizioterapija močno uveljavila. Spričo tega, da je v dopoldanskih urah zasedena s pacienti kirurškega oddelka, ostane za zunanje paciente na razpolago le nekaj ur v popoldanskem času. Tako lahko z omejenim številom bolničark le s težavo opravijo vse delo. In tega je vedno več.

Morda je treba povedati, da so ta oddelek zgradili z veliko težavo. Dela so spričo pomanjkanja sredstev morali večkrat prekiniti. Sedaj, ko so te težave mimo, pa je očitno, da prizadevanje za ureditev fizioterapevtskega oddelka v celjski bolnišnici ni bilo zaman, da je bilo celo zelo potrebno. Koliko nesrečnih usod rešijo, za koliko se zmanjša čas nesposobnosti za delo poškodovancev in koliko manj stroškov je zavoljo tega? Ogromno, s številkami in dinarji se to ne da povedati. Povedo pa lahko bolniki, ki so uspešno končali »telovadbo za zdravje«, povedo lahko zaključene mape v arhivu tega mladega oddelka celjske kirurgije.

KULTURNA kronika

Ob premieri Janka in Metke

V soboto popoldne so na Delavskem odru v Celju odprli letošnjo sezono z uprizoritvijo pravljične igre Janko in Metka. Premiera, ki jo je režijsko pripravil Cveto Vernik, scenografsko pa Tone Zorko, je med občinstvom našla lep sprejem.

Motiv igre je znan, zato ne kaže, da bi ga razčlenjevali na dolgo in na široko, kakor je to v splošni navadi — saj s tem verjetno ne bi prav nič pripomogli prizadevanjem našega amaterskega odra, niti prizadevnosti posameznih igralcev, pač pa bi kvečjemu podprli lastno gostobesednost, kar pa ni namen tega zapisa.

Predstava je v glavnem uspela, čeprav režiser ni izkoristil vseh možnosti, s katerimi je razpolagal. Tudi baletni vložki niso bili vsi enako dobri in je navsezadnje vprašanje, če so bili neizogibno potrebni. Režiser se je odločil zanje pač zato, da bi predstavo poživil. Zamisel je bila posrečena, vendar ni mogoče reči, da se je vsebinsko ujemala s celotno igro. Vsekakor pa požrtvovalnost v vseh pogledih.

Igralci, ki jih ne bomo delili niti na slabe niti na dobre, saj so vsi amaterji, so pokazali to, kar so morali, ne pa tudi vsega tistega, kar bi morda še mogli. Toda v tem ni nič slabega. Pa drugič.

Prav bi bilo, da bi se naša amaterska gledališka dejavnost še bolj razmahnila; da bi našla svoje stalno občinstvo, ki ga zdaj, vse kaže, nima, ter da bi tako okrepila in obogatila našo kulturno tvornost. Naj izpolni svoje poslanstvo še s kvalitetnejšimi prireditvami!

Mednarodni knjižni sejem v Beogradu

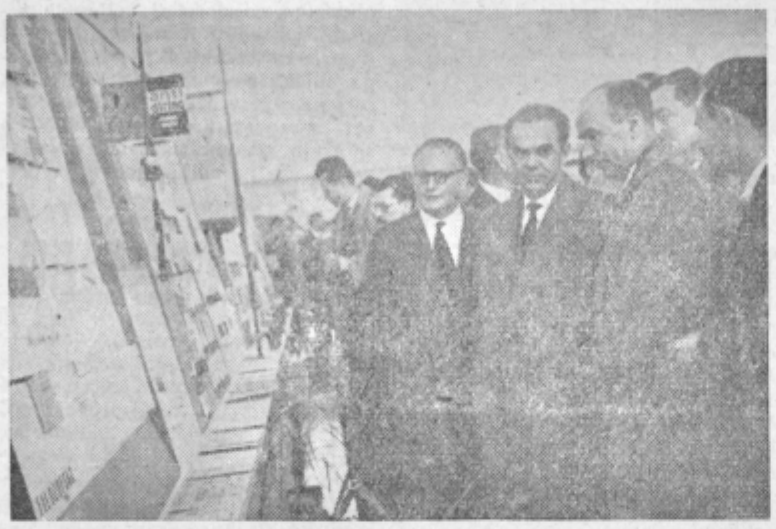

V Beogradu so pred dnevi odprli četrti mednarodni knjižni sejem, na katerem razstavlja 80 domačih in 40 tujih založb okrog 35.000 publikacij. Odprl ga je član zveznega izvršnega sveta Krsta Crvenkovski. Na sliki: Krsta Crvenkovski v družbi predsednika jugoslovanskih založb Ivana Bratka in predsednika Zveze novinarjev Jugoslavije D. Blagojevića

Več vizuelnega pouka

Z OČMI ZAZNAVAMO SVET...

(Drobec, kot prispevek k reformi šolstva)

... Že pol ure nam je učitelj razlagal zemljepis. Deževale so številke, kopičili so se podatki o prebivalstvu, gospodarstvu in podobnem. Besede so kakor lava bruhale s katedra po razredu. V malih glavah se je zapletalo. Kaka presenetljiva zmešnjava bi se pokazala, če bi mogli z aparatom dognati vse predstave v možganih učencev... Ko pa je učitelj razgrnil zemljevid, je završalo v razredu. Še bolj živahno je postalo, ko smo videli nekaj slik. Predstave so postale enotnejše, številke razumljivejše, daljave prav tako. Na mah je postalo jasno, zakaj je Banat žitnica, zakaj Bosna področje, kjer se ljudje pečajo z lesom in rudarstvom...

Kaj želim s tem povedati? Samo to, da vsak človek zaznava svet, okolje in dogajanja predvsem z očmi. Temu čutilu šele sledijo sluh, vonj, tip in ostali.

Vizuelna sredstva pri pouku so neizbežno potrebna. Več jih je, boljša kot so, večji bo uspeh. Teh pripomočkov pa je v naših šolah premalo. Kako daleč smo prišli v tehniki? Film, radio, televizija, skioptične slike, predvsem pa vrveče življenje okoli nas. Vsi ti pripomočki pa so ostali izven šol. Le redkokje so prodrla moderna vzgojna sredstva v učilnice. Da bo moja trditev še bolj drastična, celo tistega, kar se samo ponuja, ne znamo izrabiti.

Pred meseci so v letnem kinu, verjetno čisto slučajno, predvajali namesto tedenskih novosti kratki rumunski film. Naslova ne vem več, pač pa je na posrečen način prikazoval nastanek sveta in razvoj človeka. Na kratko:

Sonce, kot ga rišejo otroci, pluje med zvezdami po vesolju. Komet potepuh obdrgne sonce pod nosom, sonce kihne, drobci zletijo na vse strani in nastali so planeti... Zemlja: Ogromno kroglo vrtijo težke prazgodovinske živali. Dinosauer hlasta za metuljem, da se vsa zemlja stresa. Na drevesu opica lovi ravnotežje in v usodnem trenutku pade. Toda za rep se je ujela v rogovilo, in posledica je, da opica dobesedno skoči iz kože. Na trdih tleh se je pojavil človek, sprva neroden, potem v vsem dostojanstvu v pokončni drži na nogah. S tal je pobral cvetico... Človek je začel osvajati svet... Srečanje s tigrom je bilo za zver usodno, kajti človek se je oblekel v njen pisan kožuh... Človek stopi na stopnišče. Vsaka stopnica je stopnja civilizacije navzgor. Končno prestopi s kamenitih stopnic na mehanizirani tekoči trak, se pripelje naravnost pred raketo, ki ga ponese v višave... Zdaj spet vizija bodočnosti: Človek v raketah leti od planeta do planeta in sadi rožice na njih...

To je kratka zgodba. Moderna pravljica o nastanku sveta in razvoju človeka. Kaj še potrebuje šolar nižjih razredov? Primerno razlago in skrivnost mu bo razjasnjena bolj kakor v desetih urah nenehnega besedovanja bolj ali manj spretnega pedagoga. Film, ki bi moral v vsako šolo, so gledali odrasli na večerni predstavi, ko je otrokom prepovedan obisk.

Koliko ljudi šele v poznejših letih dobi predstave o zgodovinskih okoliščinah s pomočjo filmov, ki obravnavajo različna zgodovinska obdobja? Koliko jih je, ki se spoznajo z močjo elektrike, ko se lotijo popravila stikala? Marsikateremu postanejo osnovni zakoni fizike jasni šele v zrelejših letih in se le podzavestno spomnijo besed svojih učiteljev iz mladosti. Vse to pa le zaradi tega, ker v šoli ni nikoli na lastne oči videl, kako teoretično pojasnjen primer v resnici izgleda.

In še nekaj! Neizprosen tempo razvoja terja, da otroci že v mladosti vedo čim več in morajo zato hitreje osvajati učno snov. To pa lahko dosežemo le na način, da uporabimo vse dosežke, ki jih je razvoj prinesel s seboj. Medtem pa edina razpoložljiva sredstva včasih dosegajo nasprotno. V neki podeželski šoli so imeli zidove okinčane s slikami. Žanjice, ki žanjejo rumeno pšenico, kmet, ki orje s konji njivo, otroci, ki jim na poti iz šole poskakujejo tablice in gobe na hrbtih. V razredu pa je polovica učencev imela nalivna peresa, skozi okno je prodiral hrup traktorja s ceste, v daljavi pa je pšenico žel kombajn.

Je že tako. Videti na lastne oči — pomeni zapomniti si stvar za vse življenje. Kr.

O notranji obremenitvi šolskega otroka

Tudi otroci imajo obremenitve. Včasih celo zahtevne in tudi odgovorne. Pri teh obremenitvah nastanejo med starši in otroci nesoglasja. Včasih so to prave sporne točke. Roditelji trdijo eno, otroci drugo. Kdo ima svoj prav, se pokaže kasneje. Najčešče so zapoznele ugotovitve usodne. Otroci se znajdejo v čudnem vrtincu. V šoli slišijo eno, doma drugo plat zvona. Morali pa bi obe hkrati.

Najprej se začne pri denarju. Še vedno je mnogo roditeljev, ki mislijo na šolo dva, tri dni pred poukom. Takrat se skušajo spomniti, v kateri razred hodita sinko in hčerka in kaj vse ta ali oni razred zahteva. Otroci opozorijo svoje roditelje navadno že prej. Včasih so celo zelo zgodnji. Toda v preobilici vsakdanjega dela jih često zavrnejo: Ne sitnari! Do pouka je še polnih deset dni!

Šola in z njo redni pouk pa kar prehitro prideta. Šolsko delo se mora že po nekaj dneh normalizirati. Med učenci nastane razpoka. Eni, mogoče jih je dve tretjini, so na šolo pripravljeni. Zadnja tretjina pa se ne more znajti. Kako tudi! Tri tedne so dopovedovali očetu in materi, da se bo pouk pričel ta in ta dan, roditelja pa sta v svoji zaposlenosti odgovarjala: Ne bodi siten. Ne delaj nama še teh skrbi. Ko se bo pričel pouk, boš šel v šolo in konec!

Pouk je tu, razredniki narekujejo cene šolskih potrebščin. Otroci so veseli novih knjig, novih priročnikov. Veseli so, da so napredovali in da bodo v novem šolskem letu slišali nekaj novega. Novosti otroke še posebej privlačijo. Domov pridejo z razžarjenimi obrazi: Mati, oče, v šoli so nam naročili, da moramo prinesti...

In zdaj se v mnogih primerih začne tiha, a nekam pretežka obremenitev naših otrok. Zgodi se, da se roditelji najprej znesejo nad šolo, učitelji, prosvetno oblastjo, nazadnja se lotijo — na žalost — še svojih lastnih otrok. Začne se zmerjanje, da so danes šolski otroci eno samo veliko breme, da starši od njih ničesar nimajo in da le kam bo današnji svet prišel, če bo šlo tako naprej.

Otroci v veri, da jim bo šola prinesla spet nekaj novega, zagovarjajo njeno zahtevo. V neki podzavesti, pa tudi zavestno podpirajo svoje razrednike, ki jim dopovedujejo, da človek brez znanja zelo malo pomeni in da se bo jutri zahtevalo še dosti več, kakor se zahteva danes. Nekateri roditelji trobijo ravno nasprotno. Šola je dvojni davek in le kdaj neki se bo ta davek obrestoval? Sakramentirajo, zakaj tolikšno trošenje denarja za šolske potrebščine, ko pa hodi otrok samo zato v šolo, da se uči postopanja in brezdelja. Zgodi se, da je peta ali šesta ura v razredu prav prijetna, ko pa pride otrok domov, pa poje šiba svojo vzgojno pesem. So primeri, ko imajo v šoli razne krožke, ki učencem pomagajo k popolnejšem razumevanju v šoli obravnavane snovi. Učenci se v takih krožkih sproste in skušajo — pa čeprav je ob takih prilikah tudi dosti smeha in svojevrstne otroške zabave — da pri vsem tem nekaj pridobijo in prihajajo domov z nekim tihim, pritajenim zadovoljstvom. Žal pa doma naletijo dostikrat na popolnoma napačno razumevanje. Najprej naletijo na ostre, čestokrat preveč ošiljene poglede. Za pogledi sledijo vprašanja: Kje si bil? Aha, potepal si se! Bom ti že pokazal! Za kazen boš vse popoldne na njivi. Falot, smrklja nemarna!

Težko je povedati, kaj se v takih primerih v otrokovi duševnosti godi. Vsekakor so to obremenitve, ki bi jih lahko otrokom prizanesli. Otrok živi svoj svet. Ne smemo si predstavljati, da so otroci v zmanjšanem merilu odrasli ljudje. Otrokov svet je drugačen, povsem nekam sam svoj, je svojski. Ne nalagajmo jim večne pridige s trikrat podčrtanim — po naše prikrojenim pregovorom: Če sem jaz tako rasel, zakaj ne bi rasli tudi naši otroci!

Pridružimo se raje nasprotnemu mnenju in je najbolje zapisati ga prav v sredino naših možgan: Kar nismo imeli mi, naj imajo naši otroci! Robida

Perspektive marksističnih krožkov na šolah

V četrtek je bilo pri Občinskem komiteju LMS v Celju posvetovanje politično-ideološke komisije s tovarišem Tonetom Polšakom, članom CK LMS. Razpravljali so o organizaciji in vsebini marksističnih krožkov. Vse šole, ki so pri njih taki krožki že delovali, so izmenjale izkušnje in predloge o boljšem in uspešnejšem delu. Ugotovili so, da so delo najširše zajeli na ekonomski srednji šoli, da pa tudi na gimnaziji ne delajo slabše. Povsod so organizirali krožke po stopnjah, prav tako je razdeljen tudi program v njih — z višjo stopnjo se veča samostojnost in vsebina politično-ideološkega programa. V višjo stopnjo bi naj bili vključeni vsi tisti, ki so v krožku delali že prejšnje leto in seveda vsi mladi komunisti. Tudi na šolah, kjer lani krožkov še ni bilo, se morajo programi posameznih stopenj razlikovati. Tovariš Polšak pa je poudaril, naj marksistične krožke ustanavljajo le tam, kjer so za to pogoji in razumevanje.

Teme krožka naj bi izbirali v okviru programa, ki ga je sestavil CK LMS, prilagoditi in razširiti pa jih je treba glede na stopnjo in sposobnost mladincev. Marksistični krožki naj sčasoma postanejo aktivi mladih predavateljev, ti pa vir za uspešnejše politično ideološko delo.

Ob zaključku razstave umetniških del Moše Pijada

je vredno zabeležiti, da si je razstavo ogledalo čez 4 tisoč obiskovalcev. Vsekakor ne bi bilo tolikega obiska, če ne bi bila razstava posredovana občinstvu v gledaliških prostorih. Vendar pa zanimanje, ki so ga Celjani pokazali tudi tokrat, zopet krepi že dolgoletno željo in nujnost, da bi dobili stalni prostor za občasne razstave, ki ga Celjani še vedno nimajo.

Kulturno-prosvetni dom v Braslovčah

Gradnja tega doma je že skoraj v končni fazi. Braslovčani si z zanimanjem ogledujejo gradnjo. V njem bo kinodvorana, ki pa bo služila tudi raznim razstavam in podobno. Poleg te dvorane bo tudi sejna dvorana. Želijo si, da bi bila stavba dograjena že do 29. novembra, ker imajo v programu lep kulturni program v zvezi z otvoritvijo.

-L-

Vido Korar:

Veter

Veter ima utrujene prste
ki z njimi prelista
hmeljeve liste

Veter ima utrujene ustne
umrlih poljubov

Samo zadnje neposekane
jablane in topoli
ljubijo veter
in zato je ves žalosten

Nebo se je s sivim obrazom
sklonilo nadenj
in mu podarila
dežja

Enu pismu iz Mozirja

Lubi perjatli,

jest sim en lep cajt premišloval inu zdej mislim, de bi bilo narbolši, če bi v krajnski šprahi svoje žnable odperl. Zdej je peršla glih ena lepa perložnost, de se je tudi sam navučim inu de Vam v nji enu pismu vun spravim. Vejm, de ne bo toku lohka inu de Vas bom narberž martral, vunder obena druga špraha ni toku vštemana, de bi jest v nji enu bolši pismu vun spravit mogel — koker glih krajnska.

Nekiga lepiga dne so v Mozirje peršli jegravci celskega theatra inu eno jegro gor postavili. Eno komedijo od Bratkota Krefta, kateri se KRAJNSKI KOMEDIJANTI reče. Vejm, de mi bo kdu rekal: »Kaj se pak en Mozirčan na komedijo zastopi inu na to, kar se reče ena jegra!« Res je — nič. Per nas v Mozirji je vže toku, de se oben nič ne zastopi v komedijo. Toku so narberž mislili tudi jegravci. Per jegri namreč nekej ni bilo po orengi. Jest sim tu dobru zamerkal, desilih sim v enim koti sedel. O, jest vže vejm, kakošni so komedijanti! Obeniga ne pustijo per amah ludi je kar po trebuhi zvijalu, toku hudu je bilo za smejat. Vunder jim nič ne bom naprej metal. Kar čedni so, al za ušesi jih imajo de je kej. Oben narberž ni zamerkal, de so kakošno reč tudi perdrugačili, kakošno pak z mahajnem zamenjal. Koker de so kej pozabl. Sam zlodej bi se nej tule spoznal. Vunder pak to za vse jegravce ne vela. Vseenu so kar dobru zajegrali inu nam en toku lep večer perpravili, de jest ne vejm, kdu bi mogel tu bolši inu lepši sturiti. Jest mislim, de tiga večera oben Mozirčan ne bo pozabit mogel. Mene je zelu firbec martral, koku se bo ta komedija jenjala, al sim kar s perjaznim nasmeškam vun šel.

Moje pisanje je zdaj per konc. Vupam, de sim Vam kar dovel rekal inu de tu pismu ne bo zabstojn.

Vas vse perserčno pozdravla

en Mozirčan

P. S. Jest mislim, de sim zgorej en feler zašafal: jegri bi se prov reči moglo: ŠTAJERSKI KOMEDIJANTI. Nej mi ta nelubi feler oproste!

Tone Skok: Plesalka

Z naše knjižne police

Zgodovina Trbovelj, Hrastnika in Dola

To je naslov knjige Janka Orožna, ki bo gotovo vzbudila pozornost in zanimanje javnosti. V njej nam avtor s širokim zgodovinskim znanjem popisuje preteklost zasavskih krajev od njenih prvih početkov v pradavnini do konca prve svetovne vojne. Po geološko-zemljepisnem uvodnem poglavju govori o prazgodovinski in rimski dobi, nato preide k srednjemu veku in nas vodi do konca fevdalne dobe. V tem zelo obsežnem poglavju opisuje kmetiško življenje v pogojih fevdalne odvisnosti, nato pa oriše preteklost prav vseh kmetij in kmetijic obsežnega področja.

Posnetek in razvoj rudarstva tvorita vsebino naslednjega poglavja, v katerem je človek v boju za obvladanje prirode in lepše življenje glavni predmet razprave. Iz novih razmer so se razvile nove oblike kmetiškega življenja, o katerih govori enako verodostojno nadaljnje poglavje. Preko orisa političnega in kulturnega življenja v dobi kapitalizma prehaja pisec k zaključnemu poglavju, v katerem prikazuje življenje naših vasi izza prve svetovne vojne.

Knjiga obsega 775 strani velikega formata in je tiskana na najboljšem brezlesnem papirju. V njej je 60 fotografij in prav toliko barvnih, lepo izdelanih skic. Cena je 1500 din v platno in 2200 din v usnje vezane knjige.

»Zgodovino Trbovelj, Hrastnika in Dola« je založil Občinski ljudski odbor Trbovlje, s čimer si je nadel velike izdatke. Če bi prodal celotno naklado, bi s tem kril komaj dve tretjini vseh stroškov. Zato se založništvo obrača na vse cenjene bralce, ki bi si to veliko delo želeli naročiti, naj ga naročijo osebno ali po pošti na naslov: Odbor za izdajo knjige »Zgodovina, Trbovelj, Hrastnika in Dola«, Občinski ljudski odbor Trbovlje. Vsak naročnik lahko plača knjigo v dveh obrokih.

Zbirka žepnih romanov „Ljudske knjige"

Vabimo Vas, da se naročite na zbirko žepnih romanov »Ljudske knjige«.

V letu 1960. bo izdala Prešernova družba v tej zbirki DESET najzanimivejših romanov klasične in sodobne umetnosti:

1. S. Exupery: »Bojni pilot«. (Pretresljiv roman iz dni nemške invazije v Francijo.)

2. Valentin Katajev: »Ptički božji«. (Zbirka najboljših humoresk ruskega pisatelja.)

3. E. Caldwell: »Estherville«. (Tragična povest mladega črnca in njegove sestre v ZDA.)

4. Anatol France: »Thais«. (Pogubljenje puščavnika, ki spreobrne lepo plesalko Thais.)

5. Colette: »Potepinka«. (Roman pariške plesalke, ki zastonj išče lepo ljubezen.)

6. K. Paustovski: »Črno morje«. (Povest Črnega morja, nanizana v vrsti zgodovinskih in sodobnih zgodb.)

7. G. Parise: »Lepi kaplan«. (Tragedija lepega fašističnega kaplana, ki konča v objemu vlačuge v malem italijanskem mestu.)

8. Alfred Hayes: »Dekle iz Via Flaminie«. (Roman rimskega dekleta iz dni ameriške zasedbe, izveden tudi v uspelem filmu.)

9. R. A. Heinlein: »Gospodarji lutk«. (Utopistični roman o invaziji parazitov z neznanega planeta.)

10. Finn Soeborg: »Takšni so«. (Humoristični danski roman o birokratih.)

Letna naročnina za vseh deset knjig je 2.000 din za broširane in 3.000 din za vezane v polplatno — plačljivo tudi v obrokih.

Ob izidu vsake knjige bo izžrebanih med stalne naročnike »Ljudske knjige« nekaj nagrad v vrednosti 20.000 din.

TO SO NAJCENEJŠI ROMANI, KAR JIH IZHAJA PRI NAS.

Naročila pošljite na naslov: Prešernova družba, Ljubljana, poštni predal 41.

MEDSEBOJNO ZADRUŽNO KREDITIRANJE

V kmetijskih zadrugah in zadružnih organizacijah vse bolj narašča tudi denarno poslovanje. Sklepanje pogodb, sodelovanje pri organizirani proizvodnji, kreditiranje proizvajalcev, odkup — vse to povečuje denarni promet. Samo v lanskem letu so obratni fondi zadrug v državi znašali okoli 140 milijard dinarjev.

Ta številka odločno kaže, kako so se zadruge in zadružne organizacije v zadnjem času materialno okrepile. Toda ta sredstva niso povsod dovolj dobro in ekonomično izkoriščena, saj so zadruge v lanskem letu bile zadolžene za 47 milijard, poleg tega pa so zahtevale skupno za 64 milijard investicijskih sredstev.

To dejstvo odkriva stanje, ki ga ne moremo najbolj hvaliti. Svoja obratna sredstva zadruge niso najbolje obračale. Okoli 17 milijard so zadruge v Jugoslaviji porabile za kreditiranje svojih poslovnih partnerjev in drugih zadrug, marsikdaj pa tudi popolnoma nekmetijske investicije. Če pa vzamemo v obzir, da je bilo lani 140 milijard obratnih sredstev po zadrugah, potem obstaja sum, da je precejšen del teh fondov tudi enostavno »zmrznil«. Tako so zadruge bodisi zmanjševale obseg dejavnosti, ali pa zašle v nepotrebne kreditne težave.

Analize povedo, da so na čelu dajalcev kreditov poslovne zveze. Ob novih nalogah, zlasti kooperacijskih, je razumljivo, da zadruge potrebujejo vedno več sredstev za mehanizacijo, agrotehnični material, zaščitna sredstva, gnojila, nakup živine in gradnjo. Toda poslovne zveze dostikrat niso dovolj oprezne, pa dajejo kredite slabšim zadrugam, ki niso kos odplačevanju in dolgujejo velike vsote. So primeri, da so taki nerazčiščeni odnosi popolnoma ohromili dejavnost poslovnih zvez.

Tudi medsebojno finansiranje med zadrugami ni tuje. Večkrat so taka medsebojna finansiranja dvomljive vrednosti. Dostikrat se tudi zgodi, da zadruge-upniki same zaidejo v težave in morajo najemati kredite, čeprav bi z lastnimi sredstvi izhajale brez njih. Končno se zgodi, da zadruge ne izterjajo pravočasno svoje dolžnike, dolgovi zastarijo in čista izguba je tu. Samo lani je šlo za obresti in druge podobne stroške v državi okoli milijardo dinarjev v škodo zadružnih skladov.

To so izredno važna vprašanja, ki jim je treba posvetiti veliko več pozornosti, zlasti zdaj ko se poslovanje zadrug vedno bolj širi. I. S.

Iz življenja na naši vasi

15 TISOČ HEKTARJEV V KOOPERACIJI NA PODROČJU OKRAJA

Proti koncu uspešne poti

V TEM TEDNU JE BILO DOSEŽENIH 70 % PLANA LETOSNJE ŠIROKE AKCIJE ZA PROIZVODNO SODELOVANJE ZADRUGA-KMET. — AKCIJA JE V POLNEM RAZMAHU

Sklepanje pogodb za kompleksno kooperacijo se je v zadnjem času močno razširilo, zlasti pa na področju Savinjske doline, ko so jih tudi hmeljarji začeli sklepati. V začetku jeseni, ko se je sklepanje pogodb pričelo, in ko uspeh prvih tednov ni bil ravno zadovoljiv, so se pojavila pesimistična mnenja, da je plan preveč napet, da teren še ni zrel za tako široko akcijo itd. Tako preveliki optimisti, ki so pred in med pripravami pričakovali lahko nalogo, kakor pesimisti, ki so se ustrašili prvih težav, niso imeli prav. Začetni zaostanek je treba brez dvoma pripisati slabi poučenosti kmetijskih proizvajalcev, premajhni aktivnosti množičnih organizacij in zadružnih uslužbencev. Prvi večji uspehi, predvsem tisti v naprednejših vaseh, pa so z vzgledom pritegnili še ostale. Zadružni aktivisti so sicer ubrali počasnejši tempo, zato pa so se temeljito pogovorili s kmeti, če jim stvari niso bile jasne.

Podpisovanje pogodb za kompleksno kooperacijo seveda še ni končano. V Savinjski dolini in na hmeljarskem področju sploh, je sklepanje pogodb v največjem razmahu. Tudi v ostalih področjih še poteka akcija sklepanja pogodb zlasti za tiste kulture, ki sodijo v pomladanski setveni kolobar. Spričo dosedanjih dosežkov lahko sodimo, da bo načrt kooperacijske proizvodnje v našem okraju okvirno dosežen, pri nekaterih kulturah močno presežen, medtem ko pri setvi visokorodnih pšenic plan ni bil dosežen; to pa smo že v začetku akcije predvidevali.

V zadnjem tednu je v celjskem okraju znašalo število v kooperacijo vključenih površin okoli 15 tisoč hektarjev, ali približno 70 odstotkov v planu predvidenih. Po posameznih panogah je slika približno takšna:

Pšenica je že posejana na 1750 hektarjih, kar je samo za 350 hektarjev manj, kot je bilo predvideno. Pogodbe za krmno mešanico in ječmen so sklenjene za 339 hektarjev, torej za 39 hektarjev več kakor plan predvideva. Močno je presežen tudi plan za proizvodnjo krmnih okopanin. V načrtu smo predvidevali 200 hektarjev, doseženih pa je že sedaj 461 hektarjev. Presežek teh dveh, za živinorejo izredno važnih kultur, močno odtehta izpad pri pšenici.

Zelo lepo napreduje tudi sklepanje pogodb za sajenje krompirja. Nad 50 odstotkov predvidenih površin je že vključenih. Podobno napreduje tudi sklepanje pogodb za oves, hibridno koruzo, deteljo, lan in jalovičevje. Tudi travnikov imamo že 9500 hektarjev v kooperaciji, predvidenih pa je 14 tisoč.

Sklepanje pogodb za proizvodnjo hmelja, ki je v polnem teku, je zelo uspešno, saj je bilo do začetka tega tedna sklenjenih pogodb za 1163 hektarjev; to pa znaša nad polovico od predvidenih 2150 hektarjev obdelovalnih površin pod hmeljem. -c

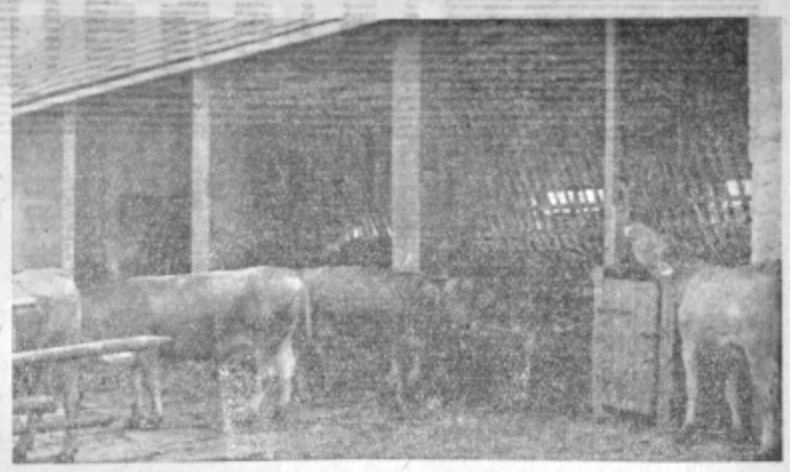

S povečanjem krmske baze, tudi na njivskih površinah, bomo lahko naglo povečali stalež živine, ki je za sedaj še zelo nizek.

Kmetijsko-gospodarske šole in reforma

Šolstvo pri nas je nastopilo novo pot, ki se mora pokazati tudi pri kmet. šolah. Kmetijske šole naj pripravljajo mladino predvsem za delo na zemlji. Tudi tu naj bo življenjskost osnovni pogoj, ki pa se vsekakor ne kaže v starem programu, kjer so največkrat n. pr. pri pouku slovenskega jezika predvsem ponavljali gradivo osnovne šole. Morda je to bilo potrebno za generacijo, ki je obiskovala potujčeno šolo med vojno. Torej bi bilo potrebno učiti tisto, kar kmečki ljudje potrebujejo: pisanje prošenj, pogodb, spoznavanje nekake poslovne slovenščine. Prav tako naj bi pri računstvu zajemali snov iz življenja: kooperacije, donosi, odkup. Šola, ki je preveč podobna dosedanji osnovni šoli, ni privlačna za mladino. Iz dosedanjih izkušenj vemo, da se je mladina polnoštevilno odzivala k praktičnemu delu (gospodinjski tečaji, traktorski tečaji), odtegovala pa se je posebno predavateljem iz splošnoizobraževalnih predmetov, ki so bila podobna pouku v višjih razredih dosedanje osnovne šole.

Torej so potrebne tudi nove metode, nova organizacija pouka v KGŠ. Verjetno bi bilo mnogo primerneje, če bi dali že zunanji obliki dela manj šolski videz. Vzemimo mlade ljudi kot odrasle in se skušajmo z njimi bolj pogovarjati, več razpravljati kot poučevati, ali celo pridigati. Naj pri pouku sodelujejo. Če bo pouk praktičen, življenjski, se bodo vsekakor zanimali, kot se zanimajo za traktor in gospodinjstvo. Neverjetno bi bilo, da jih n. pr. ne bi zanimala zgradba kooperacijske pogodbe, ki je v trenutnem razvoju kmetijstva tako aktualna. In koliko se da ob njej govoriti: donosi, gnojila, razlika med starim in novim.

Lešnik

nov hram učenosti

SPLOŠNO POMANJKANJE STROKOVNJAKOV V KMETIJSTVU IN VEDNO ZAHTEVNEJŠE NALOGE PRI PREOBRAZBI PODEŽELJA, ZLASTI PA NAGLA RAST KMETIJSKE PROIZVODNJE, JE NAREKOVALO USTANOVITEV SREDNJE KMETIJSKE ŠOLE V VRBJU. — TA ŠOLA NAJ PO DVEH LETIH DA NASEMU KMETIJSTVU, POSEBNO PA KMETIJSKEMU ZADRUŽNIŠTVU, STROKOVNO IN POLITIČNO OBOROŽENE LJUDI!

(Predsednik OZZ Franc Lubej na prvi šolski konferenci)

Kmetijstvo je brez dvoma med tistimi vejami gospodarstva, ki doživlja najbolj sunkovito preobrazbo in spričo tega kakor žejna zemlja upija vse razpoložljive kadre. Dotok kmetijskih strokovnih kadrov je prešibak, da bi vsaj za silo kril potrebe. Okoli 120 kmetijskih gospodarskih organizacij v našem okraju potrebuje najmanj po tri, ponekod pa tudi več kmetijskih strokovnjakov. Čeprav se šola za kmetijstvo v okraju okoli 500 ljudi, za katere je po predračunu zagotovljenih 39 milijonov dinarjev štipendije, je še vse premalo. Razširjene naloge v kmetijski proizvodnji, nagla sprememba strukture prebivalstva, sodobni dosežki kmetijske znanosti, vse to terja nove in nove kadre. Samo en primer: Že danes bi ob zadostnem številu strokovnjakov mogli v okraju Celje povečati površine pod neposrednim vplivom družbe od dosedanjih 3000 na 5000 hektarjev. Ali pa: Že sedanje povečanje kmetijske proizvodnje se nam zdi revolucionarno — v nadaljnjih dveh desetletjih pa predvidevamo povečanje vsaj za sedem ali osemkrat.

Taki in še vrsta drugih razlogov je narekovala, da je bila pred dnevi uresničena dolgoletna želja po ustanovitvi srednje kmetijske šole v našem okraju, ki je že peta šola kmetijske stroke in hkrati najvažnejša ter najpomembnejša.

Srednja kmetijska šola v Vrbju je bila svečano izročena svojemu namenu v ponedeljek. V nepolnih dveh mesecih je bil zgrajen objekt, ki je te dni sprejel pod streho nad 180 slušateljev, ki so bodisi s predizobrazbo ali pa s praktičnim delom v kmetijstvu dosegli pogoje za obisk take šole. Poslopje samo je res provizorij, vendar sodobno urejeno. Poleg učilnic, sanitarnih prostorov, internata in potrebnih stranskih prostorov, je v poslopju še dovolj prostorov za kulturno in družbeno dejavnost. Imajo knjižnico, radijsko in televizijsko sobo. Učilnice so svetle, ogrevane pa bodo s »termogenom«, to je nova vrsta ogrevanja s toplim zrakom.

Sola ima šest stalnih učnih moči in sedem honorarnih predavateljev. Na čelu šolske uprave je ing. Branko Resman. 180 gojencev je v sredo začelo pouk v petih vzporednih oddelkih. Med slušatelji je trinajst deklet, fantje pa, čeprav so na videz vsi mladi, imajo vsi za sabo vojaščino.

Sestav gojencev obeta, da bo šola med vsemi šolami v okraju imela poseben pečat. Gojenci niso samo ljudje s številnimi priporočili.

Učni program dvoletne šole je močno zahteven. Samo v prvem semestru bodo imeli devet glavnih predmetov, poleg tega pa še delo po krožkih. Med te moramo v prvo vrsto postaviti politično in družbenoekonomsko vzgojo, ki bo močno zastopana v vrbenski šoli. Lokacija šole je zelo ugodna, saj je Vrbje v območju, ki slovi po vrhunskih dosežkih kmetijske proizvodnje in bo zato nudilo gojencem tudi izven šolskih zidov dovolj prilike za praktično seznanjanje s problemi in dosežki.

Dvoletna šola je na stopnji srednjih šol in bo slušateljem, ki bodo dobro obvladali obširno snov, omogočila vpis na visoke šole kmetijskega značaja. Vrbenska šola ima nalogo vzgojiti strokovno sposobne kmetijske strokovnjake, predvsem za poljedelstvo in živinorejo, ki bodo hkrati tudi dobri družbenopolitični delavci. -k.

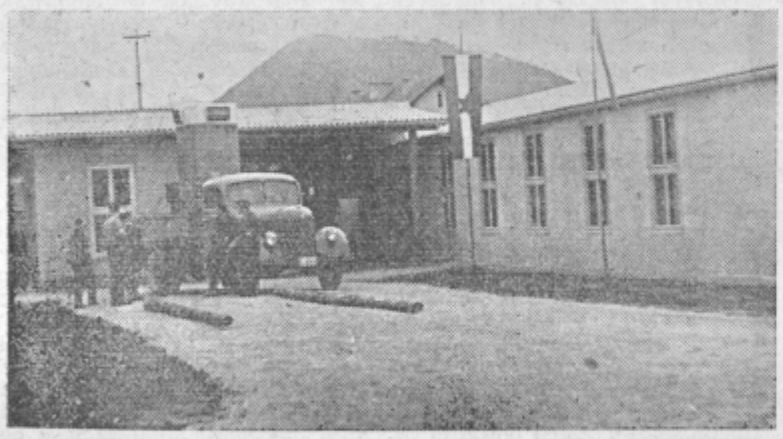

Da ne bo mraz, so v novo šolo vgradili peč za zračno gretje...

Žena • dom • družina

Janko si je kupil žogo iz svojega

VZGOJA OTROK K VARČEVANJU — SMISEL MEDNARODNEGA DNE VARČEVANJA

Zadnji oktobrski dan je mednarodni dan varčevanja. Na tak dan ne samo, da srečujemo reklamne oglase hranilnic, marveč tudi sami spričo asociacij, ki nam jih vzbujajo lepaki, posvetimo nekaj misli ravnanju z denarjem in varčevanju. Ta dan je torej namenjen vzgoji ljudi, da bodo znali ceniti vsak dinar, in da se bodo ravnali po reku: Zrno do zrna — pogača...

☆

Ljudi vzgajati, da bodo znali ceniti in spoštovati denar, tako svoj kot tuj, moramo začeti kmalu. Res, da ni nikoli prepozno, vendar je pozneje vedno teže. Zato je najbolje otroku preskrbeti hranilnik in ga naučiti, da v njem zbira »dinarčke«. Z denarjem, ki ga tako prišteđi, mu moramo dovoliti, da tudi sam razpolaga. Seveda pametna mati ne bo pustila otroka, da bi si s tem denarjem nakupil kup slaščic, ki mu bodo samo škodile, ampak ga bo s primernimi navodili napotila »nakupovati«. Navodila pa naj ne bodo vsiljiva, niti izrečena ob nepravem času, ampak bodo to tako mimogrede izustene pripombe. Seveda ne upadajmo zadnja dva dneva pred izpraznitvijo hranilnika vsako minuto v pogovor s svojimi nasveti, kako naj se nakupuje, ampak začnimo to že mnogo prej, že takrat, ko smo otroku preskrbeli hranilnik in mu pojasnili njegov smisel.

S takšno vzgojo pa bomo dosegli tudi to, da bo otrok bolj cenil svoje igračke, ki jih bo kupil iz svojega, jih bo sam izbral in bo tako tudi imel občutek svoje lastnine. Prav to pa je važno za ves razvoj otroka v odraslega človeka, ki bo s svojim zasluženim denarjem vedel kako in kaj, cenil pa bo tudi trud drugih ljudi in njihov denar. **Varčnost torej ni samo lepa lastnost**, ampak je koristna za posameznika in vso družbo. Prav zato naj bo vodilo vsake matere, da bo otroka privajala k štednji že tedaj, ko mu bo prvič povedala kaj te to »dinarček«.

Poleg privajanja k štednji pa je prav tako važno ravnanje z denarjem kot predmetom. Vrednost, ki jo denar predstavlja, znamo ceniti, pri tem pa zelo pogosto pozabimo, da to vrednost omalovažujemo, če vtaknemo zmečkan stotak kar v žep. Tudi to, kako ravnamo z denarjem in kakšnega damo iz rok, je ogledalo naše vzgoje. Pri tem pa vsak raztrgan bankovec pomeni izgubo za družbo, torej posredno tudi za nas. Koliko politih, raztrganih in drugače oskrunjenih bankovcev izločijo banke vsak dan, si komaj predstavljamo; škodo, ki jo na ta način naredimo družbi, pa si niti predstavljati ne moremo. Otroke velja tudi tega učiti. Morda bi storili prvi korak tako, da bi kupili otroku denarnico (izbere naj jo sam!), nato pa vedno zahtevali od njega, da nosi denar v njej.

Eva

Kmetijski „JURIŠ“ na Rudnici

Visoko nad Olimjem sredi obširnih gozdov je naselje Rudnica s kupčkom čednih kmečkih hišic, kjer domujejo Bahovi, Topliškovi, Žlendrovi. Objeti med gozdovi so Rudničani med vojno preživljali težke trenutke partizanskega vojskovanja, dneve strahu, zvijačnosti in odpora. V svoji sredi so prikrivali kurirsko postajo. Dnevno so se srečevali z borci Kozjanskega odreda in predhodniki, ki so so sem od Ptujskega polja preko Boča tihotapili v enote na Dolenjsko.

Doživeli so dan, ko je izdajalec Kokolj iz Zibike privedel Nemce iz Pristave, ki so obkolili Bahovo hišo in zajeli deset partizanov. Tovariš Kreč z Vinskega vrha je komaj tretji dan partizanil pa ga je na pragu podrla krogla. Pobesneli Nemci so odgnali vso živino, izropali domove in jih požgali, a ljudi odvedli v taborišča.

Danes je ostal samo še spomin. Na pogoriščih so zgradili nove, svetle domove, kjer se oglašajo radijske melodije. Rudničani so zaživeli lepše in se danes bore za boljše, donosnejše kmetovanje. Tesno sodelujejo s kmetijsko zadrugo v Podčetrtku, s katero so podpisali tudi pogodbe za sodelovanje. Njihova zemlja je težka, razpeta po hribovski planoti, da jo je težko temeljito razrahljati. Toda hrib je kljubovalen, noče se pokoriti kmetijskim strojem, ki z lahkoto orjejo dolinske njive. Tudi na Rudnici bi potrebovali traktorsko silo, ki bi zarezala težek plug v trdo prst.

Upravnik kmetijske zadruge v Podčetrtku, tov. Petan, si je belil glavo, kako bi zadostil kooperacijski pogodbi in pomagal rudniškim kmetom temeljito obdelati zemljo. In v drugem oktobrskem petku sta dva traktorja s polnim plinom rinila navkreber. Kobalila sta po ozki gozdni stezi, preko jarkov, dokler nista zahropla med hišicami na vrhu Rudnice. Kot bi se zagnala v juriš, sta zarezala v trdo hribovsko zemljo in premagovala pobočje.

Rudnica je doživela pomemben dan. Stroja sta zabrnela na njihovih njivah, čeprav niso mogli verjeti. Mislili so, da bodo iz roda v rod orali samo s paroma volov, počasi, mukoma, toda tehnika povsod zmaguje! Da, nekaj prazničnega je bilo v zraku, na licih Rudničanov in tudi upravniku se je samo smejalo. To niso samo besede, to je pesem sodobnega kmetovanja, to je resnica novega časa. Rudnica je zaživela v kmetijskem jurišu. Živinoreja in sadjarstvo in, seveda, gozdarstvo, to je gospodarstvo prijaznih Rudničanov, ki se nekako ponosno razgledujejo v oddaljeno dolino ob Sotli, kot bi se ji v hipu približali. In približali so se ji!

Sotelski

Ko sedemo h kosilu...

Čas obeda je za marsikatero družino obenem tudi edini del dneva, ko so vsi skupaj. Zato pa bi morali skrbeti, da bi bil ta čas tudi kar najbolj prijeten.

Precej vpliva na vzdušje pri obedu že to, kako se vedejo člani naše družine. Takšno vzdušje obdržati je seveda naloga žene oziroma matere, ki mora dati obedu takšen poudarek, da bo komurkoli nemogoče vstati izza mize predno sta vstala oče in mati. Sitnosti in težav, ki jih je katerikoli član družine moral tega dne premagovati ali pa jih bo celo še moral, ne obravnavajmo pri jedi, ampak se tu pogovarjajmo o nepomembnih stvareh, ki ne morejo nikogar prizadeti.

Lepo vedenje pri mizi je prav tako važen činitelj, da bo pri obedu prijetno. Matere bi morale že od dne, ko je otrok prvič prijel jedilni pribor zahtevati, da otrok lepo je, da drži pribor na konceh in ne pri zajemalnem delu, da ne sloni s komolci na mizi in da jih ne rine sosedu med rebra.

Važno pa je tudi, kako je pripravljena in servirana hrana. To je seveda stvar gospodinje. Lepše in okusneje bodo jedila pripravljena, bolj bo kosilo teknilo. Prav zato bi morale matere posvečati mnogo skrbi tudi jedilni mizi. Ta naj bo pokrita, snažna, jedi na njej pa naj bodo okusno servirane. O.

Zdaj bosta vložila svoj denar na hranilno knjižico...

IZ CELJA IN ZALEDJA

Dva avtomobila z razrezanimi gumami

V soboto dopoldne si je lahko množica povsod pričujočih radovednežev pred kavarno »Evropa« dodobra ogledala dva inozemska avtomobila z vsemi osmimi razrezanimi gumami. To je bil v Celju že tretji primer mimo mnogih drugih primerov razbitih šip in pokradenih predmetov iz avtomobilov. Tajništvo za notranje zadeve domneva, da gre za enega in istega storilca, ki pa se jim ga še ni posrečilo prijeti.

Primer je vse obsodbe vreden in ne zasluži drugega, kakor da bi storilca neizprosno kaznovali, saj ne postavlja v slabo luč le našega mesta, marveč do neke mere širšo domovino. Ne glede na to, da je takemu dejanju verjetno botrovala zgolj mržnja do Nemcev in Italijanov, in morda nekaj vsakdanje zavisti, je vendarle res, da zunaj te mržnje nihče ne bo upošteval, pač pa bo vsak rekel: le nikar v Sloveniji z avtomobilom, tam vam ga bo tolpa uničila in okradla!

Ob tej priliki smo izvedeli, da je Tajništvo za notranje zadeve predlagalo občini, naj bi ta zavarovala oba celjska parkirna prostora z dežurno službo, kar bi bilo, po vseh incidentih sodeč, nujno. Posamezni vozniki so pripravljeni plačati 50 dinarjev od avtomobila, s čimer je pravzaprav dana možnost za rešitev vprašanja, kakor so ga rešili na primer v Beogradu, Zagrebu in drugih večjih mestih. Svet za komunalo pri celjski občini bi moral o tem resno razmisliti; treba pa bi bilo oba parkirna prostora tudi primerno urediti, saj je dohod na obeh zelo slab. Manjši avtomobili se zadevajo ob izpušne cevi večjih avtomobilov in podobno, kar pomeni, da oba parkirna prostora nista primerna za pravilno in varno parkiranje. Prostora bi bilo treba razmejiti s črtami, s čimer bi bil vzpostavljen red, dežurna služba pa bi preprečila rezanje gum, razbijanje šip in krajo.

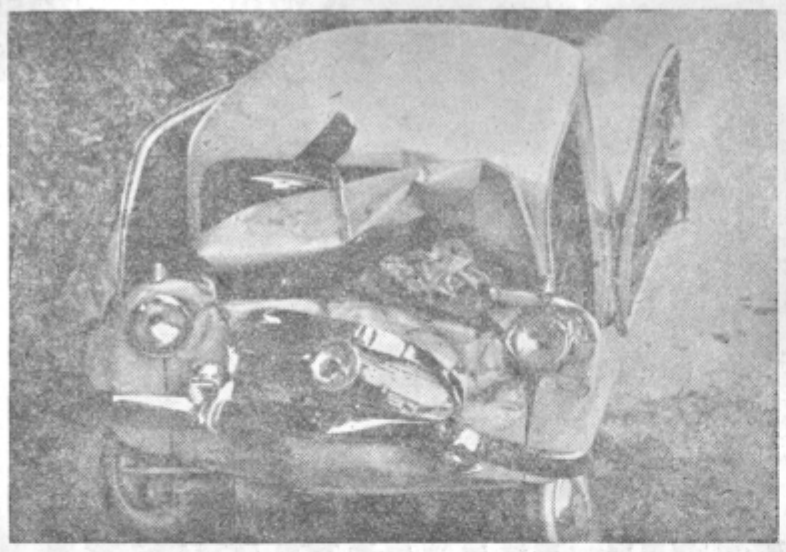

»Fičo« je prijeten, a lahko zelo nevaren

Kronika nesreč

ZASTRUPLJENJE S PEČENKO

Marija Bohorč iz Žalca je jedla pečenko. Po zaužiti pečenki so se pokazali znaki zastrupljenja. Prepeljali so jo v bolnišnico.

KONJ MU JE ZLOMIL ROKO

Martina Arnška iz Prekorja pri Škofji vasi je konj zgrabil za roko in mu jo zlomil.

CIRKULARKA MU JE OBREZALA PRSTE NA ROKI

Franc Kastelic iz Kozjega je s cirkularko žagal drva. Ker je bil nepreviden, mu je cirkularka odrezala prste na roki.

V PRETEPU JO JE IZKUPIL

V pretepu je nekdo z nožem zabodel v vrat Franca Zupanca iz Luterja pri Ponikvi.

NESREČNI PADCI

Sedemletni Marijan Čuk iz Zgornje Hudinje je padel s kolesom in si poškodoval prsni koš. — Možgane si je pri padcu pretresla Marija Kozjan iz Saleka pri Velenju. — Nogo pa so si zlomili pri padcu: Marija Kregar iz Trojice pri Rogaški Slatini, Anton Simonič iz Lesičnega, Jožefa Črnigoj iz Zagaja in Ivan Muru iz Vojnika.

PADEL JE Z AVTOBUSA

Anton Slavič s Teharske ceste se je na Mariborski cesti obesil na lestvo avtobusa. Med vožnjo je padel in dobil pretres možganov.

Za nesreče ni predaha

SMRTNA NESREČA V SAVINJSKI DOLINI

Na postajališču v Kapli je obstal avtobus, vstopilo je nekaj potnikov. Ko je avtobus že krenil, ga je 300 metrov naprej ustavljala Anica Zupančič, doma iz Dobrin, ki ni prišla pravi čas do postajališča. Šofer je ustavil avtobus, Zupančičeva pa je v naglici prečkala cesto ne da bi se prepričala, če je prosta. V tem se je za avtobusom privozil Bogomil Pepel, ki je sunkoma zavil na desno, da ne bi povozil Zupančičeve. Vendar nesreče ni mogel preprečiti. Zadel jo je in vrglo jo je na osebni voz. Pri tem je bila hudo poškodovana. Ker pa je s telesom zakrila pregled, se je Pepel z vozilom še zaletel v avtobus, ki je stal ob robu. Trčenje je bilo silovito. Osebni voz je s sprednje strani popolnoma zmečkalo. Bogomil Pepel pa je za hudimi poškodbami umrl v celjski bolnišnici.

VINJENA ZAKONCA

Preteklo nedeljo sta se peljala z motornim kolesom skozi Konjice Franc Bukovšek in njegova žena Anica. Oba sta bila nekoliko vinjena. Motorist je izgubil oblast nad vozilom. Padla sta po cesti. Pri nesreči je težje poškodovana sopotnica, ki so jo nezavestno prepeljali v celjsko bolnišnico. Silno žalostna je ugotovitev, da kljub nenehnemu opozarjanju še vedno na cestah najdemo vinjene voznike, ki razen svojega življenja ogrožajo tudi tuja.

NEZAVESTEN MOPEDIST

Mopedist Oto Zorin se je peljal s Prebolda proti Celju. V Medlogu v bližini železniške zapornice je nenadoma padel po cesti. Nezavestnega so prepeljali v bolnišnico. Tudi v tem primeru so ugotovili, da je nesrečo povzročil »alkohol«.

PES POVZROČIL PROMETNO NESREČO

V nedeljo zvečer se je šoferju Francu Založniku pripetila dokaj nenavadna prometna nesreča. Pod kolesa mu je nenadoma skočil pes. Pri tem je izgubil oblast nad vozilom, zapeljal na levo stran ceste, se zaletel v obcestni smernik, nakar ga je odneslo po nasipu.

TOVORNJAK V JARKU

Pretekli teden je pri naselju Crnova v bližini Velenja tovornjak, ki ga je upravljal Ivan Kvas, nenadoma zavozil v obcestni jarek. Po njem je vozil kakih 25 metrov, nato pa se je tovornjak prevrnil. Voznik k sreči ni bil poškodovan. Do nesreče je po izpovedi šoferja prišlo zaradi tega, ker nasproti prihajajoči traktor ni zasenčil luči, tako da se je Kvas znašel pred temno zaveso in izgubil pregled nad cesto.

AVTO POVOZIL STARO ŽENICO

V Šoštanju se je pred dnevi pripetila tragična nesreča. Voznik osebnega avtomobila Milan Mraz iz Družmirja je povozil šestdesetletno Ivano Zager iz Šoštanja. Ženica je hotela prečkati cesto, pri tem pa jo je avtomobil sunil po cestišču. Pri tem je zadobila hude telesne poškodbe in so jo hitro prepeljali v bolnišnico.

VAŠE VRSTICE

Na odprtem podstrešju

Leta 1923 sem pobegnil iz Jugoslavije, ker se nisem mogel sprijazniti s takratnim režimom. Pot me je zanesla najprej v Avstrijo, nato Italijo in v Nemčijo, kjer sem se priključil naprednemu nemškemu gibanju proti nacionalsocializmu, nato pa v Belgijo. Povsod so me preganjali kot komunista in me nekajkrat tudi zaprli. Tujega državljanstva nisem sprejel, ker nisem mogel zatajiti sebe, svojega jezika in ker sem vseskozi živel z željo in v upanju, da se bom nekoč vrnil. In res, lani 15. marca, po šestindvajsetih letih, sem se končno vrnil.

Zaprosil sem za stanovanje in službo, toda iz razlogov, ki mi niso znani, dobil prebivališče za čez dan ob Savinji, za ponoči pa na opeki odprtega podstrešja, nedaleč od zasilnega stranišča neke stranke. Ko sem bil na uradu za delo, da bi me kje namestili kot frizerskega pomočnika (sem namreč po poklicu frizerski mojster), so mi pojasnili, da mi sicer pripada 50 odstotkov podpore za dobo, dokler ne dobim službe, da pa jo bom že dobil. Podporo sem zavrnil, češ »nisem prišel zato, da bi užival na račun tistih, ki delajo, pač pa zato, da bi sam delal.« In ko je frizerski salon Marko iskal dva pomočnika, se name ni nihče spomnil. V mojo delavsko knjižico so namreč sploh pozabili zapisati moj poklic.

Da bi se rešil vsaj s pajčevino prepredenih tramov, mraza in smradu, sem se pred meseci še enkrat podal na stanovanjski urad, kjer pa mi je eden izmed uslužbencev zelo ljubenivo in sočutno dejal: »Vi ste pa tako že vajeni čakati.«

Vprašam se, ali je tak odnos pravilen in ali mi kljub stanovanjski stiski ne bi mogli dodeliti vsaj skromne sobe? Saj kaj več niti nočem.

Oto Prislan

Rekonstrukcija Točabne tovarne v Ljubljani je v teku. Samo za izdelavo cigaret so uvozili že 6 novih strojev, v kratkem pa jih bodo montirali še 10 nadaljnjih. Rezultati reševanja tega osnovnega vprašanja so že vidni. Na trg so te dni dani novi izdelki, ki so poleg odlične tobačne mešanice tudi sodobno opremljeni. Tako je virginsko-orientalska Blend cigareta ostvarila že dolgo časa iskano potrebo kadilcev. Analiza Duhanskega instituta v Zagrebu z dne 9. 10. je ugotovila v Super Dravi le 1,44 % nikotina, kar je omogočil novi tehnološki postopek.

V tovarni upajo, da bodo kadilci te novosti sprejeli z zadovoljstvom.

Gibanje prebivalstva

V času od 24. do 31. oktobra 1959 je bilo rojenih 29 dečkov in 32 deklic.

Poročili so se:

Ivan Karo, tapetnik in Terezija Ribner, bolniška strežnica, oba iz Celja.

Umrli:

Katarina Sever, gospodinja iz Celja, stara 69 let. Julijana Verčnik, gospodinja iz Laške vasi, stara 67 let. Marija Wudler, upokojenka iz Celja, stara 72 let. Alojz Kaučič, otrok iz Celja, star 6 mesecev. Cvetka Caglic, otrok iz Lastniča, stara 1 dan. Franc Prebevšek, delavec iz Jurja na Polju, star 49 let. Albin Žličer, posestnik iz Kaple vasi, star 56 let. Alojzija Praznik, upokojenka iz Lokovice, stara 74 let. Jožef Hohnjec, soc. podpiranec iz Žahenberca, star 54 let. Barbara Rošer, poljska delavka iz Klanca, stara 57 let. Majda Sivka, otrok iz Kompol, stara 5 let. Bogomil Pepel, upokojeni pilot iz Zemuna, star 44 let.

POSLOVODJO

za trgovino z reprodukcijskim materialom in odkup sprejme takoj

KMETIJSKA ZADRUGA ŽALEC.

Nastop službe takoj ali s 1. 12. do 1. 1. — Plača po tarifnem pravilniku oziroma dogovoru. Ponudbe poslati na upravni odbor Kmetijske zadruge Žalec.

Iz naših krajev

V počastitev štiridesete obletnice ZKJ in 29. novembra, pripravlja Društvo prijateljev mladine v Preboldu otvoritev nove otroške ustanove — »Dom igre in dela«. Nova ustanova bo za Prebold in okolico zelo velikega pomena, saj bo lahko v varnih rokah preko trideset predšolskih otrok.

Na skupnem roditeljskem sestanku se je zbralo preko tri sto roditeljev. Obravnavali so splošne probleme preboldske šole, dela s šolarji v šoli in izven nje. Tovariš Vrhovec, upravitelj šole je opozoril na vrsto perečih problemov, ki pa seveda niso povsem novi. Vse bolj in bolj se kaže neizpodbitna nujnost, da bo v Preboldu potrebno šolsko poslopje obnoviti, sicer bo v bližnji bodočnosti potekal pouk v treh izmenah.

Ljudska tehnika gradi stavbo, v kateri bo imela garažo, delavnico in sejno sobo. Temelje so gradili tudi s prostovoljnim delom. Sedaj vodijo tečaj za mopediste. Stiki s pionirsko in mladinsko organizacijo so dobri, želeti pa je, da bi bili še tesnejši, zakaj mladi rod se za tehniko zelo zanima.

V Šeščah je bil zbor volivcev. Na dnevnem redu so bila važna vprašanja in naloge. Sila pereče vprašanje je elektrifikacija Podmrzlice.

Interesenti so žrtvovali precej, da bi dobili elektriko. Drogovi za glavni vod so postavljeni, hišne inštalacije končane, ni pa kredita kakšnih sedem sto tisoč za žico glavnega voda.

Potem, ko je bil izvoljen poravnalni svet, so govorili o bodočih nalogah, o sklepanju pogodb z zadrugo, o asfaltiranju ceste v vasi in okoli zadružnega doma. Pravijo, da bodo za delo hitro in krepko prijeli.

IZ VELENJA POROČAJO

V okviru delavske univerze je v sredo pričel z delom tečaj za delavsko in družbeno upravljanje.

V Velenju je te dni gostovalo Celjsko ljudsko gledališče s **Krajnskimi komedijanti**, amatersko gledališče pa pripravlja **Brechtovo** Mater korajžo. V načrtu pa je še več kulturnozabavnih prireditev.

Razen tega so ustanovili prosvetni servis. V. Š.

RAZSTAVA MALIH ŽIVALI V CELJU

Društvo rejcev malih živali v Celju bo priredilo v času od 8. do 15. novembra v OF domu (dvorišče) razstavo malih živali.

Razstavljene bodo najlepše živali. — Društveni matičar jih bo predhodno strokovno pregledal na domu — posebna strokovna komisija pa jih bo v soboto 7. 11. ocenila.

Rejci razstavljalci bodo dobili posebna priznanja in eventuelno tudi nagrade.

Vstopnina je minimalna in bo služila za delno kritje razstavnih stroškov. Za odrasle 30 din, vojaki in dijaki vseh šol plačajo 10 din, skupinski obiski šol po 5 din za osebo, skupinski obiski zadružnikov ali članov sindikata po 10 din, otroci pa po 5 din.

Male živali, kokoši, kunci, golobi, koze, ovce in druge, donašajo ogromen delež narodnega dohodka (jajce, meso, kožuhovina itd.). — Mali človek ima koristi in razvedrilo — mladina pa naj se tudi v tem duhu vzgaja. — Saj narodni pregovor pravi: »Kdor ljubi živali — je plemenit človek«.

Oglejmo si torej razstavo in poskrbimo za množičen obisk.

R. F.

Za naše male bralce

Za prvo nagradno uganko se je v uredništvu nabral že kar lep kup odgovorov. Največ naših malih bralcev je pravilno ugotovilo, da posnetek kaže gozdno drčo, po kateri so včasih spravljali les v dolino. Žal pa ni veliko odgovorov imelo tudi sestavek o kakršnem koli dogodku, čeprav smo to postavili kot pogoj za upoštevanje pri nagradi. Najboljši sestavek je poslal Silvo Krelj, skoraj enakovreden pa tudi Smilja Kovačič. Oba v današnji številki objavljamo. Razen Krelja, ki je prejel prvo nagrado (500 din) in Kovačičeve, ki je prejela 400 dinarjev z drugo nagrado, smo kot tretji najboljši sestavek izbrali dopis Fanike Spelar (300 din). Vsi trije bodo dobili nagrade po pošti, še posebej pa bomo nagradili sestavke, ki jih bomo objavili. Zanimivo pa je, da nismo prejeli nobenega dopisa od pionirskih odredov niti od šolskih zadrug in podobno, čeprav je pri njih mnogo zanimivih stvari in dogodivščin, ki pridejo v poštev za to rubriko. Upamo pa, da bo prihodnjič več takih dopisov.

Urednik

Mislil sem, da so mi ukradli čevlje

Šolarji s šole v Drapšinovi ulici smo na svojo šolo ponosni. Temu primerno tudi pazimo na čistočo. Da bi ohranili svetel in čist parket, tudi v razredih med poukom nismo v čevljih. Ko pridemo v šolo se v slačilnici preobujemo v copate.

Pred kratkim se mi je zaradi tega pripetila nerodna nezgoda. Ko je naš razred po šesti uri med zadnjimi odhajal domov, sem ugotovil, da mojih čevljev ni na mestu, kjer sem jih zjutraj pustil. Čeprav sem preiskal vse slačilnice in vse kotičke, jih nisem našel. Domov sem moral kar v copatah. K sreči je bil sončen dan in suha ulica. Jezil pa sem se pošteno, kaj ne bi, ko sem mislil, da mi je nekdo ukradel čevlje, pa še čevlje, ki sem jih najraje nosil.

Naslednji dan se je zadeva razvozljala. Moje čevlje je pomotoma obul neki dijak iz paralelnega razreda.

Silvo Krelj, Celje

Zanimiv dan v naravi

Letos sem odšla na počitnice v skrajni kot Slovenije, v lovsko kočo nad Dravogradom.

Težko obloženi z nahrbtniki smo se odpravili iz Dravograda. Vzpenjali smo se više in više. Ljudje so želi pšenico, ki so jo s trudom pridelali. Pot je postajala vedno bolj strma, v gozdu pa je bilo vse manj listavcev. Spotoma smo obirali jagode in borovnice. Ko smo prehodili skoraj pol poti, smo videli drvarje, ki so podirali drevesa. Pesem sekir in žag je odmevala po gozdu. Zapletli smo se v pogovor z gozdnimi delavci. Razložili so nam svoje delo in način življenja v gozdu. Težko je to življenje, a lepo in zdravo.

Poslovili smo se in nadaljevali pot. Utrujeni smo prispeli do »Lovskega doma«, ko se je že mračilo. Hitro sem zaspala, doživetja tega dne pa so odmevala še v sanjah, tako močna so bila.

Smilja Kovačič, Celje

Kaj je to?

V današnji številki objavljamo našo drugo nagradno uganko, ki pa je precej težja od prve. Ugotoviti morate, kaj je to in čemu služi. Tudi pri tej nagradni uganki velja isti pogoj, da je treba istočasno z rešitvijo poslati tudi krajši prispevek. Ta lahko obravnava kar koli, vendar mora biti resničen. Nagrajeni bodo prav tako oni pionirji, ki bodo s pravilno rešitvijo poslali najboljše prispevke. Vendar tokrat tudi omejujemo »čas razmišljanja«. Rešitve morate namreč poslati do naslednje sobote, to je do 14. novembra.

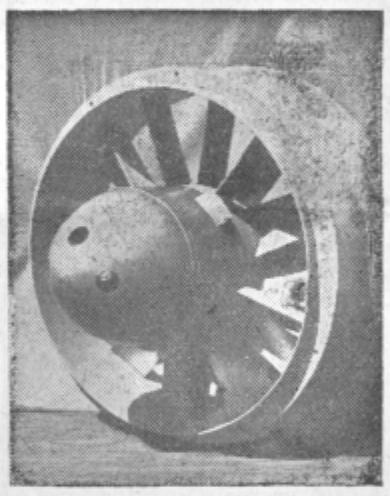

Vesti iz Žalca

Zavod za izobraževanje odraslih je ustanovil v letošnjem letu v vseh večjih krajih žalske občine šole za odrasle. Te obiskuje preko 170 slušalcev, ki si bodo lahko pridobili osnovnošolsko izobrazbo. Tečaj je v večernih urah na osnovnih šolah.

V Žalcu je pretekli teden začel s poukom tudi večerni oddelek srednje ekonomske šole. Prijavljenih je bilo preko 80 kandidatov, od katerih so jih sprejeli samo 35, zaradi pomanjkanja prostorov in predavateljskega kadra.

Na pobudo občinskega komiteja ZK so ustanovili tudi večerno politično šolo. V Žalcu obiskuje šolo preko 30 aktivistov.

Učenci osemletne šole v Žalcu so lepo uredili grobove partizanov in druge zapuščene grobove ena žalskem pokopališču. Zasadili so jih s cvetjem in tako dostojno počastili dan mrtvih. V nedeljo dopoldne pa je bila pred spomenikom padlih borcev žalna komemoracija.

Krajevni odbor SZDL je sklical sestanek predstavnikov vseh družbenih organizacij v Žalcu. Namen sestanka je bil, da vskladijo delovanje organizacij v bodočem letu. Izdelali so tudi načrt za vse večje kulturne, zabavne in športne prireditve. Na koncu so predstavniki podali še kratka poročila o letošnjem delovanju in programu v bodoče.

V zadnjem času so zopet oživela dela na športnem stadionu v Žalcu. Vodna skupnost je pričela drenažirati prostor. Dela so zelo obsežna. Na stadion so prestavili tudi veliko leseno barako s telovadišča Partizana, ki bo služila zaenkrat za shrambo orodja, kasneje pa za zasilno garderobo.

V RIMSKIH TOPLICAH

V soboto in nedeljo boda na osnovni šoli v Rimskih Toplicah proslavili stoletnico obstoja te šole. V soboto zvečer bo v zdraviliški dvorani govoril o delu in razvoju šole nekdanji učenec, profesor tov. Anton Aškerc, direktor celjskega učiteljišča. Na proslavi bo sodeloval tudi celjski Komorni zbor.

V nedeljo dopoldan bodo na Ogečah odkrili spominsko ploščo na hiši prve šole, v dvorani zdravilišča pa bodo učenci šole v Rimskih Toplicah priredili akademijo. Popoldan pa se bodo pri »Stari pošti« zbrali bivši učenci in učitelji te šole na družabni prireditvi.

POPRAVEK

V zadnji številki je tiskarski škrat vrinil dve napaki. V sestavku Občni zbor društva učiteljev v Žalcu bi moralo pravilno glasiti — sekretar občinskega komiteja ZKS tovariš Ivan Kovač. Razen tega bi se v poročilu o gasilskem tekmovanju v Žalcu moralo pravilno glasiti . . . drugo mesto je zasedlo prostovoljno gasilsko društvo Topolšica, in ne Šoštanj.

Celjski trg

Pretekli teden je bil trg zelo slabo preskrbljen, kar je šlo verjetno tudi nekoliko na rovaš dneva mrtvih, saj so prodajalci največ zaslužili s prodajo cvetja. Prav pri »trgovini« te vrste pa je tržno nadzorstvo naletelo letos na vrsto nepravilnosti, saj je bilo nemogoče nadzorovati vse in vsakega posebej.

Najbolj smo pogrešali pretekli teden jajc, pa tudi krompirja je vsak dan zmanjkalo že v jutranjih urah.

Krompir 25—28 (280—30), čebula 25—40 (50—60), česen 80—140 (200), fižol, visok 100 (80—90), fižol nizek — (60—70), solata endivija 40—56 (90—100), solata berivka 120 (120), špinača — (80—150), motovilec — (100—150), radič — (100), ohrovt 30—60 (40), zelje gl. belo 16—20 (16—20), zelje gl. rdeče 30 (40), zelje ribano 40—46 (45—50), repa sveža — (20), repa ribana — (40—50), koleraba — (40), peteršilj 50 (60—80), zelena 50—80 (80), por 40 (60—80), paprika 60 (—), paradižnik 50 (60—80), buče — (20), pesa 25 (40), feferoni — (120), hruške 68 (80), jabolka 50—60 (50—55), grozdje 90—140 (80—100), kutine — (60), kostanj 70 (50—60).

Telesna vzgoja in šport

NOGOMET

Visoka zmaga - slaba igra

V sedmem kolu jesenskega dela prvenstvenega tekmovanja v slovenski conski ligi je domači Kladivar sprejel v goste novega člana te lige — nogometno enajstorico iz Nove Gorice. Zmaga Kladivarja z rezultatom 6:2 (3:0) je bila povsem zaslužena, toda navzlic temu, je treba dodati, da so celjski ligaši igrali slabo. To še posebej velja za začetek drugega polčasa, ko so pobudo prevzeli gostje in zmanjšali rezultat od 3:0 na 3:2. Razen Cafute — pa čeprav je dosegel dva gola — so se ostali v napadu močno trudili. Razen tega pa je hudo »plaval« še Radič. Bencik je bil zanesljiv; zato je prišla njegova zamenjava v drugem polčasu več ali manj nepričakovano. Pri streljanju ostalih štirih golov sta bila po dvakrat uspešna še Hribernik in Marinček.

Glede na to, da sta v sedmem kolu zmagali obe vodeči enajstorici, se položaj pri samem vrhu tabele ni spremenil. Vodi Maribor z enakim številom točk (13), kot jih ima drugoplasirani Kladivar. Na tretjem mestu je Branik z enajstimi točkami. Sledijo Triglav 10, Rudar 9, Krim 9 itd.

V nedeljo, 8. novembra igra Kladivar v Mariboru proti Braniku.

Hribernik v akciji

Ostali pari pa so: Izola — Sobota, Gorica — Krim, Ljubljana — Ilirija, Triglav — Maribor in Grafičar — Rudar. Torej, zadosti zanimivih in odločilnih tekem.

Skromno, vendar pogumno naprej

Tiho in skromno, morda celo preveč, so v nedeljo začeli svoje okrajno prvenstveno tekmovanje tudi rokometaši. Šest moštev se je pognalo v tek za najboljše mesto: rokometni klub celjskih železničarjev, nadalje Rudar iz Velenja, Rudar iz Rečice pri Laškem ter še partizanska moštva iz Šoštanja, Celja-mesta in Polul. Z največjimi upi za osvojitev prvega mesta so stopili v to tekmovanje igralci Celja. Toda, kot so pokazali prvi izidi, bodo morali krepko prijeti, če bodo hoteli ugnati v rog mlade igralce partizanskega društva iz Celja-mesta in zlasti še Velenjčane. Pa tudi ostali, med njimi mislimo še posebej na Šoštanjčane, ne bodo držali križem rok.

I. kolo je bilo nepopolno. Odigrani sta bili samo dve tekmi z naslednjima izidoma: Celje : Partizan (Polule) 33:10, Velenje : Partizan (Celje-mesto) 24:21.

Odločitev za začetek prvenstvenega tekmovanja je pravzaprav vredna največje pozornosti. Okrajna rokometna podzveza je razpisala prvenstvo navzlic temu, da ima v blagajni negativni zaključek, navzlic temu, da ima samo enega izprašanega sodnika, da so moštva brez vaditeljev in podobno. Okrajna liga v malem rokometu pomeni začetek sistematičnega in množičnega dela med šolsko in delavsko mladino, saj je to panoga, ki ne zahteva visokih sredstev niti za opremo, niti za igrišča in podobno. Začetek je sicer skromen — samo šest moštev — toda perspektiva je ugodnejša, zlasti še, če bo težavno stanje rokmetne podzveze razumela tudi okrajna športna zveza in dodelila temu forumu vsaj toliko sredstev, da bo lahko na seminarjih in tečajih vzgojila nekaj sodnikov in vaditeljev. Po dosedanjih vidikih je namreč očitno, da je edina ovira za večji razmah te športne panoge pomanjkanje strokovnih kadrov, tako sodnikov kot vaditeljev, oziroma instruktorjev.

Možnosti za večji razmah rokometa je veliko. To je igra, ki se je vse bolj oprijemlje šolska mladina; zraven tega pa ima najboljše pogoje, da si utre pot tudi med delavsko mladino, med člane naših delovnih kolektivov.

Zato podprimo pobudo okrajne rokometne podzveze in ji pomagajmo, da bo rokomet dobil tisto mesto, ki mu pripada.

Spet prvenstvene tekme

Po enotedenskem počitku bo v nedeljo, 8. novembra na vrsti peto kolo jesenskega dela tekmovanja v vseh skupinah celjske podzvezne nogometne lige. Moštva prve skupine ter mladinske enajstorice bodo igrale po naslednjem razporedu: Velenje — Edinstvo, Konjice — Olimp, Šoštanj — Celje in Kovinar — Kladivar B.

V drugi skupini podzveznega tekmovanja pa bodo v nedeljo igrali zadnje kolo, in sicer: Zreče — Šentjur, Olimp B — Smartno in Rogatec — Laško.

Koordinacija pa taka

V nedeljo je bilo v Žalcu okrajno ekipno in poedinsko prvenstvo društev Partizan v krosu. Od 32 društev Partizan v okraju se je tekmovanja udeležilo le 16 tekmovalcev iz treh društev. TVD Partizan Gomilsko in Šempeter sta poslala po enega tekmovalca, ostali pa so bili iz Žalca.

Pri tako porazni udeležbi v eni od najlepših in najbolj pristopnih športnih disciplin se moramo vprašati, kje je temu vzrok. Priznati moramo, da del krivde leži na društvenih upravah, ki se niso potrudile niti toliko, da bi obvestile svoje člane o tekmovanju (n. pr. Partizan Celje-mesto) čeprav so dobili razpis že pred štirimi tedni. Drug vzrok so finančne težave društev in njihova neaktivnost.

Levji delež krivde pa nosi nedvomno okrajna zveza Partizana Celje. Vsa okrajna prvenstva v letošnjem letu so bila izredno slabo organizirana od izbornih tekem za zlet v Beogradu do zadnjega okrajnega prvenstva v atletiki. To društva odbija in je eden glavnih vzrokov slabe udeležbe na teh tekmovanjih posebno pa na zadnjem atletskem prvenstvu v Celju in krosu v Žalcu.

Z druge strani pa »odlična« koordinacija okrajne zveze in atletskega društva Kladivar. Okrajna zveza je razpisala tekmovanje v krosu že 31. 9. 1959 in obvestila o tem vsa društva. Na to pa je atletsko društvo Kladivar 16. 10. 1959 razposlalo razpis po vseh šolah v celjski občini in izven nje, naj se udeleže kros prvenstva istega dne, kot je bil določen za okrajno prvenstvo v Žalcu.

Praktična darila in renome atletskega društva Kladivar so bila močnejša od častnega naslova okrajnega prvaka v krosu. V Celju je na društvenem prvenstvu nastopilo veliko večje število tekmovalcev, kot na okrajnem prvenstvu v Žalcu. V dokaz mali primer: po železnem teku je tekmovalec krosa v Žalcu sedel na kolo in odhitel v Celje. Naslov okrajnega prvaka je imel že v žepu, hitel je še po praktično darilo v Celje.

To je res »zdrava in koristna« koordinacija v celjskem športnem življenju.

V VODSTVU SO CELJSKI ŽELEZNIČARJI

V nadaljevanju prvenstvenega tekmovanja okrajne lige v malem rokometu so bili doseženi naslednji rezultati: Partizan (Celje-mesto) — Partizan (Polule) 60:8, RK Celje — Rudar (Velenje) 21:15 in Rudar (Rečica) — Partizan (Šoštanj) 22:18.

V vodstvu so rokometaši Celja s štirimi točkami, sledijo: Partizan (Celje-mesto), Rečica in Velenje po dve točki ter Šoštanj in Polule brez točk.

Natečaj za akademske sestave

Partizan Slovenije, zveza za telesno vzgojo, razpisuje natečaj za akademijske sestave, ki se ga lahko udeleži sleherni državljan FLRJ. Akademijska sestava je lahko namenjena moški in ženski deci, pionirjem in pionirkam, mladincem, mladinkam, članom in članicam ter mešanim skupinam (po spolu ali starosti).

Sestava je lahko prosta (brez orodja) ali vaja z orodjem (kiji ipd.), oziroma na orodju.

Sestava mora po vsebini, obliki in metodi ustrezati starostnemu oddelku oziroma skupini, ki ji je namenjena, nadalje mora biti fiziološko pravilna, ustrezati prostoru, ki je 10 m širok in 8 m globok ter imeti glasbeno spremljavo.

Na natečaju ne morejo sodelovati avtorji z vajami, ki so že bile javno prikazane.

Sestavljalec mora predložiti svoje delo opisano in sicer v telovadnem strokovnem jeziku. Obenem mora predložiti klavirsko partituro za glasbeno spremljavo.

Natečajnik mora poslati svoje delo Partizanu Slovenije, zvezi za telesno vzgojo, Ljubljana, poštni predal 174, najpozneje do 1. februarja 1960. leta.

Avtor mora biti do 15. februarja 1960. leta pripravljen, da bo na zahtevo ocenjevalne komisije prikazal svoje delo v Ljubljani z ustrezno skupino telovadcev in telovadk.

Partizan Slovenije bo priznal najbolje ocenjenim sestavam naslednje nagrade: prvo v znesku 80.000 dan, drugo v višini 50.000 in tretje 30.000 dinarjev.

II. — Na natečaju lahko sodelujejo tudi začetniki-ice, ki niso vešči pisanja v telovadno strokovnem jeziku. Tak natečajnik prijavi samo svoje delo do predpisanega roka in pripravi do istega časa, ki je že naveden, svojo skupino za izvedbo sestave. Za sestave takšne vrste pa so namenjene nagrade osem, pet intri tisoč dinarjev.

Sporočamo vsem sousložbencem, prijateljem in znancem, da je dne 5. novembra 1959 tragično preminil tehnik eksploatacije železnic

DEŽELAK F. KARL

Družini pokojnika globoko sožalje!

Pogreb bo v Celju, dne 7. 11. 1959 ob 15,45 uri na mestnem pokopališču.

Kolektiv in sindikalna podružnica
železniške postaje Celje

KOMUNALNO PODJETJE »JAVNE NAPRAVE« CELJE

sprejme v službo:

čuvaja koles za kolesarno,

perice za pralnico in več čistilcev ulic za dnevno in nočno službo.

Ponudbe poslati na podjetje Javne naprave, Celje, Z. danškova 18.

KNJIGOVODSKI BIRO
CELJE

razpisuje

2 mesti samostojnih knjigovodij.

Nastop službe po dogovoru.

Plača po pravilniku zavoda.

TOVARNA TEHTNIC CELJE

sprejme

1. **strojnega inženirja ali strojnega tehnika** z najmanj 5-letno prakso — za konstrukcijski biro. Delovno mesto je primerno tudi za honorarno zaposlitev v podjetju;
2. **kvalificirane in polkvalificirane ključavničarje;**
3. **kvalificirane in polkvalificirane elektrovarilce;**
4. **kvalificirane in polkvalificirane skoblarje;**
5. **kvalificirane in polkvalificirane kovinopleskarje.**

Kandidati se naj osebno zglasijo na upravi podjetja do 15. novembra 1959.

TOVARNA TEHTNIC CELJE

Na osnovi Uredbe o investicijskih posojilih (Uradni list FLRJ, št. 31/1956) razpisuje Komunalna banka Celje v soglasju z Okrajnim ljudskim odborom Celje in občinskimi ljudskimi odbori na območju okrajnega ljudskega odbora Celje

II. NATEČAJ

za investicijska posojila v letu 1960 iz družbenega investicijskega sklada Okrajnega ljudskega odbora Celje in iz družbenih investicijskih skladov občinskih ljudskih odborov s področja Okrajnega ljudskega odbora Celje.

Investicijska posojila se bodo obravnavala v smislu pravilnika družbenega investicijskega sklada Okraj. ljudskega odbora Celje, št. 01/3-11726/1-58 od 25. 12. 1958 in v smislu pravilnikov družbenih investicijskih skladov občinskih ljudskih odborov ter družbenega plana Okrajnega ljudskega odbora Celje in družbenih planov občinskih lujdskih odborov za leto 1960.

Natečaja se lahko udeležijo gospodarske organizacije, ki imajo svoj sedež na teritoriju Okrajnega ljudskega odbora Celje in bodo na tem teritoriju izvajale investicije.

Posojila se bodo odobravala pod pogojem, da bo z zaprošenim posojilom in ostalimi razpoložljivimi sredstvi prosilca oziroma njegovega poroka zagotovljena dokončna izgradnja (nabava) investicijskega objekta.

Rok za dostavo informativnega zahtevka je 30. 11. 1959.

Zahtekev se vloži v pismeni obliki z navedbo naslednjih podatkov:

a) kratek opis investicije s tehnične in ekonomske strani:
b) predračunska vrednost investicije;
c) začetek del na investiciji;
č) vrednost izvršenih del na investiciji;
d) predviden zaključek izvajanja investicije;
e) višina lastne udeležbe;
f) višina zaprošenega posojila;
g) ostali viri finansiranja investicije;
h) ali je program izdelan oz. kdaj bo gotov;
i) ponujena obrestna mera in rok vračila;
j) kakšen efekt se bo dosegel z dokončanjem investicije;
k) predvideno stanje skladov gospodarske organizacije (dne 31. 12. 1959, specificirano po skladih);
l) predvideni ostanek čistega dohodka po stanju 31. 12. 1959.

Zahtevki se vlagajo pri pristojnih enotah Komunalne banke Celje.

Rok za dostavo definitivnega zahtevka je 28. 2. 1960.

Zahtevek se vloži na predpisanem obrazcu 1573 KB, kateremu morajo biti priloženi še naslednji dokumenti:

a) investicijski program sestavljen po veljavnih predpisih in potrjen od pristojnega organa;

b) prepisi odločb o zaključnih računih za leto 1956, 1957 in 1958 ter zadnji periodični obračun za leto 1959;

c) potrdilo pristojne banke, ki vodi sklade gospodarske organizacije, da ima podjetje zagotovljena sredstva za plačilo 5 odstotnega garancijskega pologa in za plačilo 0,25 odstotka prometnega davka od zaprošenega posojila (za komitente KB napravijo to potrdilo enote KB same);

č) potrdilo pristojne banke, da prosilec razpolaga s sredstvi za lastno udeležbo pri investiciji (za komitente KB napravijo to potrdilo enota KB same);

d) sklep delavskega sveta o odobritvi investicijskih del oziroma nabave, o najetju posojila (navesti znesek, rok in obrestno mero) in pooblastilo oseb, ki smejo skleniti z banko pogodbo;

e) potrdilo pristojnega denarnega zavoda, da je prosilec kreditno sposoben (za komitente KB napravijo to potrdilo enote KB same);

f) poroštvena izjava poroka.

V prošnji mora prosilec poleg ostalega navesti obrestno mero, rok vrnitve posojila in rok izkoriščenja posojila. Nepopolno izpolnjene prošnje in nepopolni elaborati se bodo še pred obravnavo vrnili investitorjem in ne bodo prišli v poštev pri odobravanju posojil.

V presoji najugodnejših ponudb se bo upoštevalo:

a) rentabilnost investicije;
b) odstotek lastne udeležbe;
c) rok vrnitve posojila;
č) rok popolne dovršitve objekta oziroma nabave;
d) obrestna mera.

Ponujena obrestna mera ne sme biti manjša od 1 odstotka.

Z zahtevkom za investicijsko posojilo za osnovna sredstva lahko gospodarske organizacije vložijo zahtevek za investicijsko posojilo za povečanje sklada obratnih sredstev z utemeljitvijo.

V kolikor se bo investicija izvajala več let, se vloži zahtevek za posojilo v tranšah.

Zahtevek je treba vložiti pri pristojni enoti Komunalne banke Celje.

Glede vsega drugega veljajo za ta natečaj določbe uredbe o investicijskih posojilih in drugi veljavni predpisi, ki se nanašajo na investicijska posojila.

Celje, dne 5. novembra 1959

Direktor
Komunalne banke Celje
Slavko Verdel l. r.

Predsednik upravnega odbora
Komunalne banke Celje
Miran Cvenk l. r.

OBJAVE IN OBVESTILA

PRODAM

SADNA DREVESNICA »MIROSAN« PETROVČE razpolaga z večjimi količinami sadilnega materiala (jablane, hruške, slive) raznih starosti in priznanih sort ter črni ribez po zelo ugodnih cenah. Sadike so primerne za vrtove in večje nasade. Za večja naročila dajemo poseben popust. Za naročila se priporočamo.

Polovico hiše, delno vseljive, blizu postaje v Celju, ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

Dobro ohranjeno kuhinjsko kredenco in 2 žični mreži za postelji — malo rabljeni, prodam. Celje, Breg 9.

Hišo z vinogradom in mladim breskovim nasadom 15 minut od postaje prodam. Roš, Videm—Krško 3.

VZIDLJIV ŠTEDILNIK z obložnimi ploščicami v dobrem stanju prodam. Grabar Štefan, Rimske Toplice 24.

POSESTVO vseh kultur (4 ha) blizu Vojnika ugodno prodam. Kreče, Lešje, Škofja vas.

MALO POSESTVO v bližini Grobelnega prodam. Arzenšek Franc — Grobelnega.

ENOSTANOVANJSKO HISO prodam. Megojnice 48, Griže.

DVA ELEKTRIČNA RADIATORJA, 1 kuhinjsko pomivalno mizo (dvodelno), 1 kredenco z marmornato ploščo prodam. Informacije, Celje, Jenkova 28.

OSEBNI AVTO »Opel-Olimpija«, dobro ohranjen, prodam po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

KUPIM

STARA DVOKRILNA rabljena vrata, širine 1,70 do 2 m, kupim. Informacije pri Konfekciji »Naprijed« Celje, Tomšičev trg.

SLUŽBE

TRGOVSKO PODJETJE ŠMARJE PRI JELŠAH razpisuje 2 delovni mesti za trg. pomočnike za poslovalnico Živila »NON STOP« Šmarje pri Jelšah. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj!

ZANESLJIVA gospodinjska pomočnica, najraje starejša, dobi stalno zaposlitev pri tričlanski družini. Plača po dogovoru. Naslov v upravi lista.

IZGUBLJENO

V soboto popoldne je bila izgubljena ženska ura, iz Linhartove ulice do Tremerja. Poštenega najditelja prosimo, naj jo vrne proti nagradi pri Polšak, Linhartova 3, Celje.

STANOVANJA

LEPO SOBO in vso oskrbo nudim upokojenki, ki bi za protiuslugo kuhala. Naslov v upravi lista.

ODDAM proti posojilu sobe v novograjeni hiši v središču mesta. Naslov v upravi lista.

OBVESTILA

Oddelek za visokokvalificirane delavce v trgovini na šoli za trgovske učence v Celju prične z rednim poukom v ponedeljek, 16. novembra 1959 ob 15.30.

Ravnateljstvo

ZAHVALE

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega moža in očeta

MARTINA MIRNIKA

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in ga spremili na zadnji poti.

Posebna zahvala tovarišu direktorju Zdravilišča Dobrna Zmagu Likarju, sindikalni podružnici zdravilišča ter strežnemu osebju za poklon vencev. Enako zahvalo smo dolžni tudi tov. direktorju Opekarne Ljubečna, Stanku Sodinu. — Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: žena, otroci in vnuki.

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 7. novembra ob 20 — Bratko Kreft: Kranjski komedijanti — Izven Priključijo se tudi abonenti iz Vojnika.

Nedelja, 8. novembra ob 10 — Pavel Golia: Sneguljčica — Izven
ob 15.30 — Pavel Golia: Sneguljčica — Izven

Torek, 10. novembra ob 19 — Bratko Kreft: Kranjski komedijanti — Gostovanje v Šoštanju

Sreda, 11. novembra ob 15 — Pavel Golia: Sneguljčica — Zaključena predstava za pomožno šolo in osnovno šolo Polule

Četrtek, 12. novembra ob 15 — Bratko Kreft: Kranjski komedijanti — Zaključena predstava za osnovno šolo Hrastnik

Petek, 13. novembra ob 15.30 — Pavel Golia: Sneguljčica — II. šolski abonma

Sobota, 14. novembra ob 20 — Bratko Kreft: Kranjski komedijanti — Izven in za sindikate po znižanih cenah

Nedelja, 15. novembra ob 15 — Bratko Kreft: Kranjski komedijanti — Gostovanje v Zrečah

»MALI ODER« SLOVENSKEGA LJUDSKEGA GLEDALIŠČA

Sobota, 7. novembra ob 11 — Erwin Sylvanus: Korczak in otroci — Zaključena predstava za gimnazijo — v mali dvorani Narodnega doma

Ponedeljek, 9. nov. ob 10.30 — Erwin Sylvanus: Korczak in otroci — Zaključena predstava za učiteljišče — v mali dvorani Narodnega doma
ob 20 — Erwin Sylvanus: Korczak in otroci — Izven v mali dvorani Narodnega doma

KINO

KINO UNION

Od 6. do 9. XI. 1959, »Devet življenj« norveški film

Od 10. do 14. XI. 1959, »Arrivederci Roma« italijanski film Csc

KINO METROPOL

Od 8. do 11. XI. 1959, »Deklica Rosemarie« nemški film

Od 12. — do 15. XI. 1959 »Caj in simpatija« ameriški barvni Csc

Vse potrošnike, imetnike denarnih bonov deleža pri delitvi dohodka opozarjamo, da zapadejo boni

20. NOVEMBRA 1959.

Po tem roku bonov ne bomo več vnovčevali.

Trgovsko podjetje »Volna«
Celje

ZANIMIVOSTI

Ukročena reka

Odkar v kamnito korito vklenjena Savinja ukročeno teče skozi Celje in ob deževjih z vso silo drvi naprej, malokomu pride na misel, da bi se zamislil, kako bi bilo, če...

Vprašali smo šefa vodnega gospodarstva ing. Laha, da bi povedal, kaj bi bilo v zadnjih letih, **če bi Savinja ne bila regulirana?**

Savinja je hudourna reka, ki povprečno trikrat letno prestopa bregove. Od časa do časa pa njene vode narastejo do katastrofalnih nevarnosti. Vsem nam je v spominu katastrofa iz 1954. leta, ki je pospešila regulacijo. Ko pa je bila dokončana regulacija na celjskem ovinku, je nastopilo obdobje, ko res lahko računsko predvidevamo, kaj bi bilo, če bi Savinja ne bila regulirana.

Savinja je v zadnjih letih večkrat močno narasla: julija 1955, junija 1956, februarja 1957, februarja, oktobra in decembra 1958 ter pred kratkim, 29. oktobra letos. Nevarnost voda, ki so ob teh poplavah pridrle skozi Celje, domala v vseh teh navedenih primerih predstavljajo možnost enake škode, kakor je bila usodnega 1933. leta, ki je terjala blizu 40 milijonov predvojnih dinarjev škode. Dejstvo, da je v sedanjem času na poplavnem področju veliko več premoženja (ves novozazidani »Otok« itd.), pa si lahko zamislimo neizmerne posledice.

Regulacija Savinje je zmanjšala možnost škodljivih poplav Voglajne, ki je leta 1954 povzročila samo v Celju škode za nad 4 milijarde dinarjev. Če pa na papirju samo približno izračunamo škodo, ki bi nastala v zadnjih petih letih, v primeru, da bi Savinja ne bila še ukročena, potem bi nastala številka vsaj dveh milijard in 250 milijonov dinarjev neizbežne škode. In kaj to pomeni? Pomeni, da je sedanji prihranek družbe ob škodah, ki bi lahko nastale, večji od vsote, ki jo bo terjala celotna ureditev voda v celjskem bazenu. Za to ureditev znaša proračun okoli 565 milijonov dinarjev (seveda brez mostov in podobnih stranskih del ter objektov).

Vzemimo zadnjo nevarnost pred dnevi. Vodostaj je bil za meter in pol višji kakor decembra 1958. leta, ko je bila zaradi reguliranega ovinka že odpravljena nevarnost večje škode. To se pravi, da bi pred dnevi doživeli večjo katastrofo, kakor je bila 1933. leta, ki jo pomnijo vsi ljudje, kateri so jo neposredno ali posredno doživeli.

Savinja je doslej regulirana v dolžini sedem in pol kilometra, od tega pet in pol kilometrov že pred vojno. Preostane še vsaj nepoln kilometer regulacije od parka navzgor. Koliko to pomeni, zadostuje samo, če se zavedamo, da se je regulacija praktično že zdavnaj poplačala.

Savinja je postala ukročena reka...

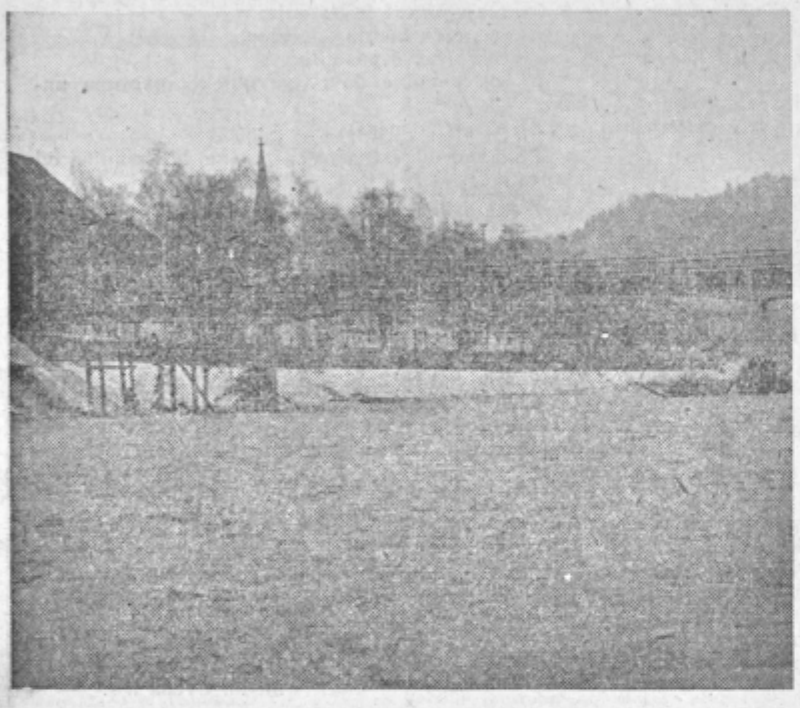

Kakor visoko sega kup dračja ob opornikih, tako in še višja je bila voda letos oktobra

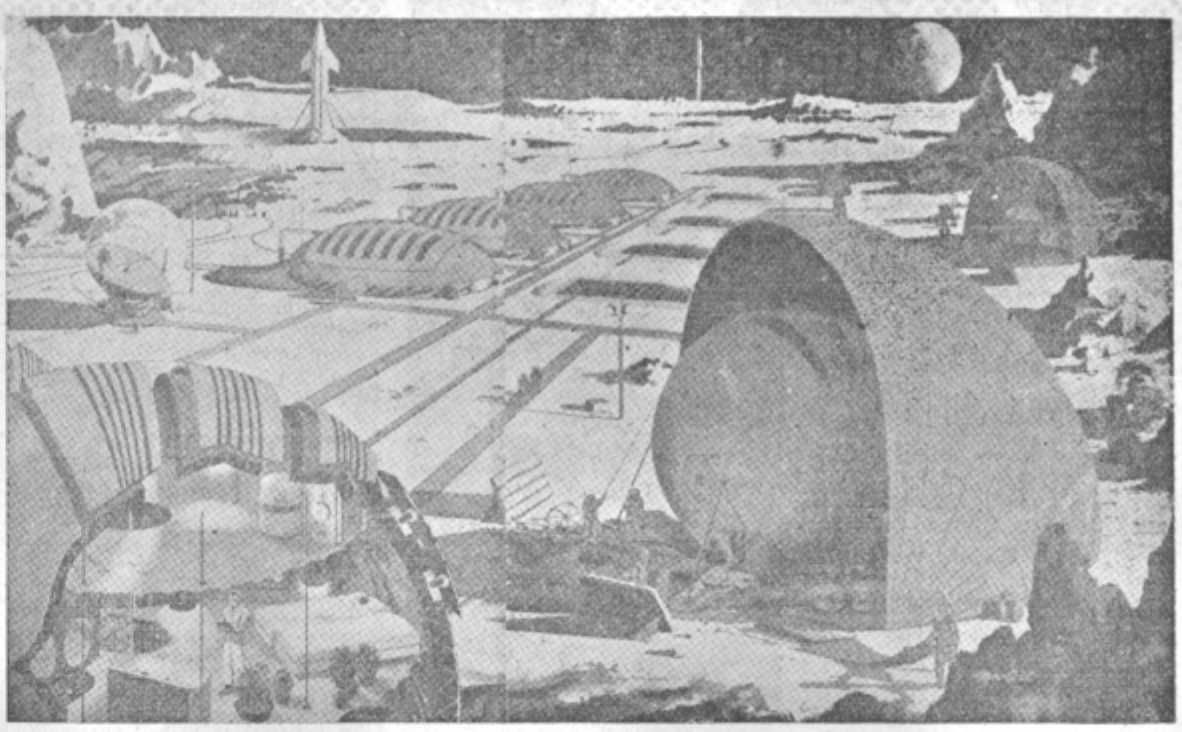

Pristanišče na Luni

Luna je prag na poti v vesolje, saj računajo, da bo človek z njeno pomočjo veliko lažje prodrl v vsemirje, ker bo na njej odrešen zemljine težnosti.

Mesec je v zadnjem letu nehal biti uganka. Osvojen je, čeravno še nanj ni stopila človeška noga. Toda do tega ni več daleč. V Sovjetski zvezi in Ameriki se temeljito pripravljajo na ta podvig. Rusi imajo veliko prednosti, saj je njihov »Blisk« že pristal na Luni, drugi pa je obkrožil našega spremljevalca in ga celo fotografiral. Ruska vesoljska postaja je potrdila domneve znanstvenikov. Luna tudi na nevidni strani ni dosti drugačna. Velika gorovja in kraterji so dobili, kar je razumljivo, ruska imena Prednost je prednost...

Priprave za popolno osvojitev Lune so seveda zelo zapletene. Načrti znanstvenikov za oči navadnega človeka res izgledajo kakor utopične risbe. V brezzračnem prostoru čakajo človeka hude preizkušnje. Na Luni ni zraka, majhna težnost bo povzročala velike težave. Vse to je treba preprečiti, če želi človeštvo na Mesecu postaviti svoje znanstveno oporišče. (Upajmo, da vojaških tam gori res ne bo.)

Na gornji sliki vidimo ameriški načrt oporišča na Luni. V kakem velikem kraterju bodo postavili želvam podobne stavbe, ki bodo varovale svoje prebivalce pred škodljivimi žarčenji, pred hudo vročino dneva in nevzdržnim mrazom noči. V teh kupolastih stavbah pa bo življenje vsaj za silo normalno. Čez dan bodo pokrili dolga režasta okna, ponoči pa bo nad njimi bleščalo na milijarde zvezd na črnem nebu ter velika krogla — Zemlja. Zveze med poslopji naj bi bile v globini in na površini Luninih tal. V takem naselju bi bila skladišča, delavnice, znanstveni laboratoriji, neizogibni zvezdoznanski observatorij in cela vrsta prepotrebnih priprav ter aparatov.

Taki so načrti Toda dokončni še niso. Zamislimo, saj je predpostavljal za Ruse nemajhen problem, kako do Meseca spraviti poltonsko raketo. Naselje, ki ga vidimo, pa bi potrebovalo brezštevilno brodovje transportnih vsemirskih ladij. Vendar začetek je tu. Ko je Lilientall poletel nekaj desetin metrov skozi zrak, tudi ljudje niso verjeli, da bi lahko človek kdaj letal ure in ure ter na tisoče kilometrov daleč. -c.

Jože Piano:

GLAVNA ULICA

Mesta imajo obraze, toda glavne ulice so si povsod podobne. Kaj jih je naredilo priljubljene? Navada? Ali lagodnost, ki se ji vdajamo brez strasti? Kaj, če ugajajo samoljubju kot nova obleka?

Mar sem šel predaleč? Naša glavna ulica je navadna. Fasade jo objemajo z leve in z desne. Pa niso kulise, ker so vsak dan tukaj. Zato je v zmoti tisto dekle, ki vsakčas pogleduje na uro. Glavna ulica ni oder in ona ni igralka proti lastni volji.

Naša glavna ulica je namenjena delavnikom. Zato smeh na pločnikih le tu in tam vzkipi. Ljudje se obračajo, potem pa mora hehet zamreti v soglasju utišanih poltonov. Ali je to čudno? Glavna ulica je smešna le za reklamo.

Mi stanujemo v trinadstropnici rumene barve. V prvem nadstropju stanujejo N. Tam gospa ravnokar presipa juho v ovalno skledo. Njen mož se je lotil naslovne strani dnevnika. Dnevna svetloba smuka v sobo skozi rožnate zavese. Zraven njih pri D. so vedno v zamudi. Kako ne! Ona mevžasto prestopa. On bobna s prsti po mizi. Otroci vrtijo obroče na dvorišču. M. zaseda samsko sobo zraven. Ta teden dela v nočni izmeni pa ga je poldne zalotilo v postelji. Voda za britje klokota na grelcu.

Premišljuje, kaj bo počel popoldan.

Nadstropje višje vdova R. drgne omaro z majhno krpico. Vse kar je imela je razdala letom, dandanes jo še veseli pospravljena soba.

V tretjem nadstropju pri B. so že obedovali. Oče in mama srkata kavo. On... pač nekaj misli. Ona računa v sebi. Otroci čakajo kdaj bodo mogli ven. Avtomobili hupajo. Smrkavec iz sosešči-ne čečka po steni. Ljudje hitijo mimo, ker je marsikateremu naša ulica najkrajša pot. Pri nas v pritličju vajenka pometa trgovino. Danes zvečer bo šla prvič s fantom v kino.

Bil sem vesel, ko so mi dali stanovanje v glavni ulici. Pa to je nepomembno, ker mi vsi stanujemo v glavni ulici, če nam to ugaja ali ne.

JAPONSKI SEKS
PO AMERIŠKEM VZORCU

Ha, Japonska je dežela, kamor bi kazalo iti po ženo!

Tako je dejal nekdo, ko je zapuščal kinodvorano in mnogi so mu v mislih pritrdili. Zadnje čase smo videli več japonskih filmov, ali pa takih, v katerih nam kdorkoli želi pričarati zamaknjenost in idiličnost dežele vzhajajočega sonca. Ne toliko dežele, kolikor značaj in lepoto tamkajšnjega šibkega spola.

Šibki spol. To je res prava beseda. Ponižnost, ustrežljivost in milina so poleg svojstvene lepote zelo privlačna vaba, toda malokdo pomisli, da je vse to posledica popolne podrejenosti in manjvrednosti žena na vzhodu sploh.

Pa vendar, tudi Japonska se spreminja. Prisotnost Amerikancev ni najmanjši vzrok. Se pred desetletji je bil ples gejš edino, danes pa tudi strip tease ni redkost.

Japonka na sliki — ne nismo se zmotili — je v Las Vegasu (Amerika) maskirana v brhko mešanko, postala ena najboljših izvajalk divjega plesa ča-ča-ča.

Presenetljivo dobro maskirana Japonka kot mešanka, pleše v Las Vegasu ča-ča-ča...

9 zapovedi za dober razgovor

● Bodi pazljiv poslušalec! Ne razmišljaj med govorom drugega, kaj boš povedal, ko on poneha.

● Govori o stvareh, ki sobesednika zanimajo! Edino tako boš preprečil, da se čez čas ne bosta dolgočasila, ko boš svojo »brihtnost« že razdal.

● Ne uporabljaj obrabljenih fraz! Nebeško! Nemogoče! Silovito! Razumete me? Ali pa: Ali ni tako? Recite, če ne? Priznajte, da je res.

● Izražaj se razumljivo in premišljeno! Ostani pri eni temi tako dolgo, dokler ni razčiščena. Ne preskakuj. Če sobesednik vpraša, »kako prosim?« je to alarm zate, da misli urediš.

● Postavljaj pravilna vprašanja! Od vprašanja je odvisno, koliko ti bo sobesednik povedal. »Kako gre?« »Kaj je novega«, niso vprašanja te sorte.

● Nauči se ugovarjati tako, da ne kažeš trmastega samoljubja! Zmaga v besednem dvoboju ne zavisi od ostrine, temveč od spretnosti.

● Izogibaj se, segati sobesedniku v besedo! Če že, potem začni takole: »Peter, dovoli, samo tole..« — Torej s tem, da ga imensko pokličeš.

● Trudi se, da boš takten in potrpežljiv! Na žalost je že tako, da moramo včasih govoriti z ljudmi, ki nam niso všeč.

● Nekaj prijaznih besed imejte vedno na zalogi! Majhen kompliment sobesedniku ne bo nikoli odveč. Zelo prav bo, če bo končal razgovor približno takole:

»Razgovor z vami se mi zdi zelo koristen in zanimiv. Zlasti o tem (naštej nekaj podrobnosti) bi se bilo vredno ob priložnosti še pogovoriti.«

Kdor se ravna pri pogovorih po teh pravilih, bo kaj kmalu lahko opazil, da so razgovori postali zanimivejši in da se krog njegovih znancev ter prijateljev veča. Če pa se nov znanec čez čas »ohladi« in se izogiba tvoje družbe, pomisli, ali nisi morda napak ravnal, ali nisi bil vsiljiv, ali si ne lastš prve besede, ali nisi ujedljiv in ali trmasto ne vztrajaš pri svojem.

Utrinki nasprotij...

BLATO je grdo, toda tudi v njem lahko leži zgubljen zlatnik.

KAPLJICA strupa je nasproti čistemu studencu ničeva, pa vendar pokvari studenčnico.

LJUBEZEN je lepa, lahko je pa tudi grda. Rojeva in ubija, kakor vino, ki poživlja in uničuje. Potrebna je zmernost.

DENAR je zgoščeno delo. Njegovo vrednost zanikajo samo lenuhi in sanjači.

LAŽ je v bistvu grda, toda dostikrat olajšuje odnose med ljudmi, ker so nekateri srečnejši, če ne poznajo resnice.

PODOBNOSTI se naglo spreminjajo: Avtomobil ima dosti skupnega z mrtvašnico. Sotelski

KAJ JE HI-FI?

Visoka kvaliteta reprodukcije glasbe ali govora v raznih radijskih napravah je postala že tako popularni termin, da se v vseh državah označuje s kratico HI-FI. Takšna reprodukcija ustvarja s svojo čistostjo, z delikatnostjo svojih nians in z zvočnim reliefom vtis, da se nahajamo v dvorani, kjer igra orkester.

»PIRAN« nov kos ploveče domovine

Nedavno so Pirančani ob svojem občinskem prazniku s posebnim poudarkom proslavili tudi prihod motorne ladje »Piran« v svoje matično pristanišče. To je največja jugoslovanska trgovska ladja. Po velikosti je nova prekooceanska ladja toliksna, da bi lahko sprejela na krov vse prebivalce mesta, po katerem se imenuje, z njihovim imetjem vred. Piranska luka pa je bila preplitka, da bi plovni »Piran« mogel pristati ob njenem pomolu.

»Piran« ima 16.076 ton nosilnosti. Dolga je 158,22 metrov, široka 19,65 metrov, njen trup pa sega 9,37 metrov v globino vode Njena največja hitrost znaša 17 in pol vozlov ali približno 30 km na uro ter dnevno porabi 23 ton goriva.

Piran so izdelali v japonski ladjedelnici »Hakodate« na otoku Hokaido. Na Japonskem jo je 27. junija prevzela Splošna plovba, katere sedež je v Piranu. Iz Japonske je plula na Kitajsko, od tam v Ameriko in domov. Ladja je zelo moderno urejena. Ima radar in vrsto drugih sodobnih priprav ter aparatov. Za posadko je lepo urejeno in prostorno podpalubje, poleg tega pa ladja vzame na krov osem potnikov-turistov.

Splošna plovba ima v gradnji štiri manjše ladje in eno velikanko, ki bo za 2000 ton težja od »Pirana«.

Slovesnost ob prihodu naše največje ladje v vode pred Piranom je bila zelo prisrčna. To je razumljivo, saj je vsaka prekooceanska ladja kos ploveče domovine, ki lahko obišče katerokoli obmorsko deželo sveta. Posebno velik pa je ta praznik za nas Slovence, ki dobivamo močno trgovsko brodovje. Naposled imamo zdaj dva Pirana, starega ob morju in novega na morju.
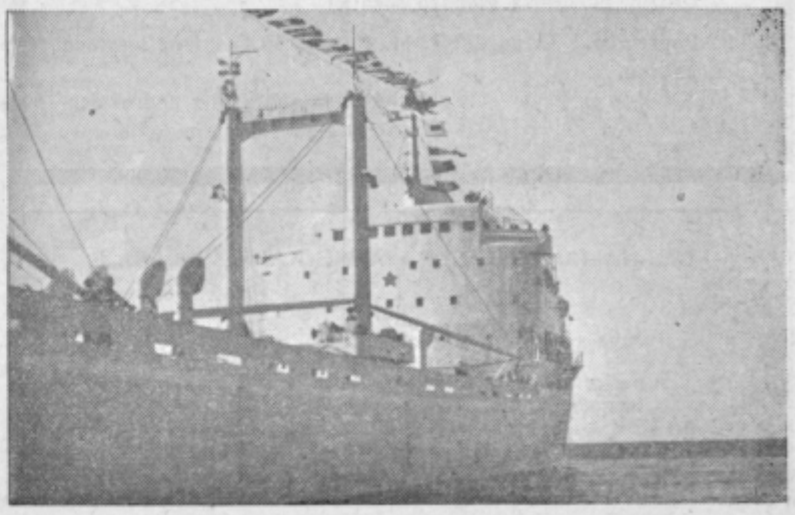
J. M.